

Anij ej kōjparok ro doon

Komeo kōjparok kom ilo kajoor
an Anij kōn tōmak ñan lōmçor
emōj an kapoj bwe en
waļçktok ilo iien eo āliktata.
1 Piter 1:5

David Utter, ri jeje eo

©2000 David Utter
Naan Ko Rejouj Ministries, Inc.
PO Box 746
Majuro, MH 96960

Anij ej kōjparok ro doon

Eļaiņņe juon nejin Anij ej jerōwiwi, innām e mej mōkta jān an joļok an bōd ippān Anij, enaaj mej jān lai ke? Eban eļaiņņe e mool in Nejin Anij. Bwe? Ejab alikkar ke bwe enana jermal eo an? Aet, e alikkar. Ak ijin I kōņaan kaņmool bwe ro rej mool in Kūrjin reban jako ñe rej jerōwiwi.

Eļaiņņe juon armej ej ba bwe enaaj jako an lōmōor ñe ej jerōwiwi māe iien ej karreo, innām ej ba ta? Ej ba bwe ej aikuj emman an mour. Ilo bar juon wāween ba, ej lōmņak bwe enaaj wor an lōmōor toōn wōt an kōmman emman. Ejimwe ke? Ekwe, meļeļein armej eo ej lōke ta bwe en bōk lōmōor? Ej lōke tokjān jermal ko an, bwe ej ba bwe toōn wōt an kōmman emman, ewor an lōmōor, ak eļaiņņe ej kōmman nana, enaaj jako an lōmōor māe iien ej karreo.

Enana mour rōt in. Wōn emaroņ kememej aolep jerōwiwi ko an? Baibōl ej ba bwe kien eo mōkta ej bwe jen yokwe E kōn aolepen būruōd im maroņ ko ad. Ewor ke juon eo ej kōjparok men in aolep raan? Jerōwiwi ej ñe jej kōmman men ko Anij ej ba jen jab kōmmani, ak barāinwōt ej ñe je jab kōmman men ko Anij ej ba jen kōmmani. Ñe eļapļok ad katak Baibōl, eļapļok ad kile bōd ko ad. Ilo jinoin, elōñ bōd ko jej kōmmani im je jaje kake, ak ewor wōt ruōd kōn men kein.

Ñe jet armej rej lōmņak kōn jerōwiwi, rej lōmņak kōn koot, uror, riab, kadek, kabaatat, lōñ, im men ko aerwōt. Ak re jab lōmņak kōn men ko āinwōt utiej buru, eo Anij ej ba Ej dike im jumae (Jabōn Kōnnaan 6:16,17; Jemes 4:6). Kab, Anij ej dike lotaan (Pilippai 2:14), im eļap An kar kajeik ro nejin Israel kōn nana in. Eļaiņņe je jab jouj ñan juon armej, jej jerōwiwi. Eļaiņņe jej lōmņak nana ilo būruōd, jej jerōwiwi. Eļaiņņe jej arōk mweiuk jej jerōwiwi. Eļaiņņe juon armej ej lōmņak bwe ej aikuj joļok an bōd kōn kajjojo jerōwiwi ej kōmmane, enaaj pen! Emman jen kwalok bōd ko ad ñan Anij (1 Jon 1:9), ak je ban kile ak kememej aolepeir.

Emman ke mour an juon eo ej lõmṇak e maroñ jako an lõmoṛ? Emaroñ emman an mour eḷaññe e jab lõmṇak kōn an nana im ekajet eo ej itok. Ak eḷaññe ilo mool ej lõmṇak bwe enaaj jako an mour jabdewōt iien ej jerṇwiwi im jab kwaḷok e, enaaj nana an mour. Aolep iien e mijak ñe ab enaaj mej ilo jidimkōj mokta jān an maroñ joḷok an bōd, ak e mijak ñe ab e meḷokḷok juon bōd. Enana. Kab, eḷaptata, Baibōl ej katakin kōj bwe eḷaññe jej pād ilo Kūraj, jej pād ilo E ñan indeeo.

Mokta, jenaaj lale ḷalem un bwe e jab jako ad lõmoṛ. Ālikin ad kwaḷok jiddik kōn men kein ḷalem, jenaaj roḷ im tipdiki meḷeḷein men kein kajjojo. Im āliktata, jenaaj uwaak jet kajjitōk me jet armej rej jaakeṇaanḷok kōn men in.

Unin ad jeļā bwe Anij ej kōjparok ro nejin bwe ren jab jako:

1. Pepe an Anij.

Aiseia 14:24 ej ba

“Jeova in inelip eo ear kanejnej, im ba, Eṃool, āinwōt lar lōmṃnak, āindein enaaj waļok; im āinwōt lar pepe kake, āindein enaaj pen.”

Men ko Anij ej pepe kake, renaaj tōprak. Ro im Anij ej lōmṃoren er, Ej lōmṃoren er kōnke Ear pepe in lōmṃoren er.

2 Timote 1:9 ej ba,

“Eo Ear lōmṃoren kōj, im kūr kōj kōn kūr ekwōjarjar, jab ekkar ñan jermal ko ad, a ekkar ñan An pepe im jouj, eo ar letok ñan kōj ilo Kūraij Jijej ṃokta jān iien ko ļok ṃokta.”

Kab, Rom 8:29 ej ba

“Bwe ro Ear jeļā er ṃokta, barāinwōt Ear likūt er ṃokta bwe ren āinļokwōt wāween Nejin, bwe En ṃaanje ian elōñ ro jatin.”

Im ilo 35 eoon, Paul ej kajjitōk im ba,

“Wōn enaaj kōjepel kōj jān yokwe an Kūraij?” Ilo 39 eoon ej ba, “Ejab utiej ak imlaļ, ak jabdewōt bar juon men in kōṃṃan, enaaj maroñ in kōjepel kōj jān yokwe an Anij, eo ilo Kūraij Jijej ad Irooj.”

Ilo Jon 10:28, Jijej ej ba

“Im lj leļok ñan er mour indeeo; im re jāmin jako indeeo, im ejjeļok en enaaj kotak er jān peiō.”

Ñe Anij ej pepe in kōmman juon men, enaaj tōprak, im Anij ej ba bwe ro raar bōk lōmṛor raar bōk lōmṛor kōnke Ear pepe bwe ren bōk lōmṛor.

Anij ej jijet ilañ ke im būromṛōj im ba, “O, yokwe, Iar kōṇaan lōmṛoren armej eo, ak ear bar jerṛwiwi, im kiiṛ ejab tōprak pepe eo Aṛ”? Jaab. E tōprak pepe ko an Anij.

2. Jerbal eo an Jijej.

Rom 5:8-10 ej ba

“A Anij ej kwaḷok kadmān An yokwe ñan kōj, ilo men in, ke jaar ri jerṛwiwi, Kūraj ear mej kōn kōj. Innām en ḷapḷok, iien in ke emṛōj kowānōk kōj ilo bōtōktōken, naaj lōmṛoren kōj jān illu kōn E. Bwe eḷaññe ke jaar ri kōjdāt, mej an Nejin ear kōllaajrak ñan kōj im Anij; en ḷapḷok, ke emṛōj kōllaajrak, naaj lōmṛoren kōj ilo An mour.”

Lale mōk bwe eon kein rej ba “ke emṛōj kowānōk kōj.” Ej juon jermal emṛōj an tōprak im e ban oktak. Kab, ej ba “emṛōj kowānōk kōj ilo bōtōktōken.”

Anij ejab kowānōk kōj kōn an emman ad jermal ñan E. Men in wānōk ko ad rej āinwōt nuknuk ko rettoon (Aiseia 64:6). Eḷaññe emṛōj kowānōk kōj kōn an emman jermal ko ad, innām enaaj kar jako ad wānōk ñe jej bar jerṛwiwi. Ak kamṛoolol Anij bwe ejab āindein! Men eo ej kowānōk kōj ej bōtōktōken Jijej! Eon kein ilo Rom 5 rejab ba eḷaññe jemman, Enaaj lōmṛoren kōj. Jaab, ej ba bwe “naaj lōmṛoren kōj.”

Hibru 7:25 ej ba, “Kōn men eo Ej maroñ in lōmṛorer wōt ro rej kepaak ñan Anij kōn E, bwe Ej mour indeeo im akweḷap ñan E kōn er.” Ewor an Jijej maroñ in lōmṛoren kōj! Jen nōbar E (im en jab utiej būrōd)!

Hibru 10:14 ej ba, “Bwe kōn juon men in katok Ear koweppan indeeo ro emṛōj kokwōjarjar er.” Ej ba “juon men in katok” kōnke ebwe mej eo an Jijej. Ejab āinwōt ilo Kallimur

Mokta ke armej ro raar katok kōn jerōwiwi ko aer, innām ke rej bar jerōwiwi rej aikuj bar katok.

Im eoon in ej ba “Ear koweppan indeeo” ro Ear lōmḡoren er! Iḡaan mejen Anij, je weppan eḷaññe jej ḡool in Kūrjin! Aet, Anij ejeḷā ñe jej jerōwiwi, ak kiiō ej āinwōt Jemad im jab āinwōt ad Ri Ekajet. Eḷaññe jej jerōwiwi im jab kwaḷoke, Enaaj kajeik kōj, ak eban jako ad lōmḡor.

Ilo Jon 6:37 Jijej ej ba,

“Ro otemjej Jema ear letok ñan Eō, renaaj itok ñan ippa; im eo ej itok ñan Eō, epen Aō jāmin joḷok e.”

Aolep ro Anij ekōḡaan bwe ren bōk lōmḡor, renaaj bōk lōmḡor, im ro rej bōk lōmḡor, Jijej eban joḷok er.

3. Maroñ an Anij bwe En kōjparok kōj.

E alikkar kiiō bwe Anij ekōḡaan kōjparok ro nejin, ak Emaroñ ke? Aet! Lale ḡōk eoon kein:

Pilippai 1:6 “Ke ij tōmak men in wōt, bwe Eo ear jino jermal eḡḡan ilo koḡ Enaaj koweppanḷok e ḡae raan eo an Jijej Kūrrij.”

2 Timote 1:12 “Kōn men in, ij barāinwōt eñtaan ilo men kein: a I jab jook: bwe I jeḷā Eo iar lōke E, im e reel būruō bwe E maroñ in kōjparok men eo iar likūt e ñan E, ḡae raan eo.”

1 Piter 1:5 “Koḡeo kōjparok koḡ ilo kajoor an Anij kōn tōmak ñan lōmḡor eḡōj an kapoj bwe en waḷoktok ilo iien eo āliktata.”

Jud 24 “A ñan Eo ej maroñ in kōjparok koḡ jān buñ, im kajutak koḡ iḡaan mejen wuj eo An ilo lañlōñ potata im ejeḷok ḡotami.”

Anij e kajoor otem kajoor, im ewor An maroñ ion aolep men. Eḷaññe Anij e kōḡaan kāālōt jet armej bwe En lōmḡoren er ilo An jouj, e maroñ kōḡḡane, im enaaj tōprak kōḡaan eo An.

4. Mour ekāāl ilo ro ri tōmak.

2 Korint 5:17 ej ba,

“Innām eļaiņņe jabdewōt armej ej pād ilo Kūraj e men in kōmānman ekāāl: men ko mōkta re jōtļok; lo rej erom kāāl.”

Eoktak būruen juon ri Kūrjin. Kiiō ekōņaan kabuņbūruen Anij. Mōkta, ear kōņaan mour ñan e make. Men in ej juon kakōļļe bwe e nejin Anij, im men in e ban oktak. Anij ej likūt juon buru ekāāl ilo kōj, im ejjelok ad maroņ in tumi jān kōj.

Kab Jon 3:16 ej ba,

“Bwe kōn an Anij yokwe laļ, Ear letok juon wōt Nejin Ear keotak, bwe jabdewōt eo ej lōke E en jab jako, a en mour indeeo.”

Anij ej leļok ñan eo ej lōke E mour indeeo. E jab ba “mour māe iien ej bar jerowīwi.” Ej mour indeeo.

5. Anij ej kajeik ro nejin.

Hībru 12:6-8 ej ba,

“Bwe Irooj ej kajeik eo Ej yokwe e, im deņļokwe jabdewōt nejin Ej bōk e. Eļaiņņe koņij pād ilo kaje, Anij ej kōmān ñan koņ aiņwōt ñan ro nejin; bwe ewi nejin eo jeman e jab kajeik e? A eļaiņņe ejjelok kaje ippemi, eo ro otemej rej bōk mōttan, innām koņeo ejjelok jememi, im koņ jab ro nejin.”

Ekkar ñan eon kein, eļaiņņe juon armej ej kōmān nana, ak ejjelok kaje ippān, innām e alikkar bwe e jab nejin Anij. Anij ej kajeik nejin (meļeļein rej Kūrjin) ke rej pād ilo jerowīwi. Eļaiņņe ear jako aer lōmōor ke raar jerowīwi, innām re ban kar nejin. Eļaiņņe ejjelok jerowīwi an Kūrjin, innām enaaj kar ejjelok unin kaje. Juon waan joņak ej ro ri Korint. Ilo 1 Korint 3:1-5, Paul ej ba bwe rej ro jātin (meļeļein, rej Kūrjin), ak ej ba bwe ewor jerowīwi ilo aer mour.

Kiiō, jen tipdiki men ko ilaņ:

1

Anij ej pepe in kããlõt jet bwe ren ro rej bõk lõmõõr. Men ko Anij ej pepe in kõmmani renaaj tõprak. Kõn men in, Anij ej kõjparok ro doon bwe en jab jako aer lõmõõr.

Emõj ke am pepe in kõmman juon men, im ear jab tõprak? Bõlen kwar pepe bwe kwõnaaj etal ñan mõn Robert ilju im kaikujkuj. Ak ilju, kwõ nañinmej, ak eļap an wõt, ak ear wor juon utamwe, im kwar jab maroñ etal. Æindein armej. Je maroñ pepe in kõmman juon men, im emaroñ mõol bũruõd, ak jet iien e jab tõprak. Ak æindein ippãn Anij ke? Ewor ke jabdewõt iien im E kõnaan kõmman juon men, ak E bane? Ejjeļok.

Elõñ unin ad jeļã bwe Anij ej kõjparok ro doon, im kiiõ jej katak kõn juon. Baibõl ej katakin kõj bwe Ej pepe in lõmõõren armej, im e ban buñ pepe ko An. Renaaj tõprak, bwe E kajoor potata.

Ak mõol ke bwe Anij ej kããlõt armej ñan lõmõõr? Men in ejab meļeļein bwe Anij e jab jouj kõn An jab lõmõõren aolep ke? Im, etke ewor kuᅇaad in kwalok gospel im kuᅇaad in ukeļok ekkar ñan Baibõl? Tõmak in eban kõmman bwe armej ren jowan im mour nana ke?

Anij ej kããlõt
wõn eo Enaaj
lõmõõren e.

Æindein an jet lõmᅇak, ak ejab mõol. Jen lale ta eo Baibõl ej ba kõn tõmak rõt in. Jenaaj lo bwe Anij ej kããlõt ro renaaj bõk lõmõõr, im kõn men in, en ettã bũruõd, jen kamᅇoolol Anij, im jen jeļã bwe Enaaj kõjparok kõj.

Jen lale Epesõs 1:4-6.

1. Kããlõt in ej bwe jen emman Epes. 1:4

E alikkar eoon in ke ej ba bwe Anij “ear kããlõt kõj ilo E moka jãn jinoin laļ, bwe jen kwõjarjar im ejjeļok ᅇotad imaan mejen ilo

yokwe.” Men eo mokta jej lo ilo eoon in ej bwe Anij ear kããlõt jet armej, im ear kããlõt er bwe ren emman.

A. Anij ej kããlõt armej

Ilo eoon in Paul ej ba Anij ear kããlõt “kõj.” Anij ear jab kããlõt juon bwij in armej, juon aelõñ, ak juon kabuñ. Anij ear kããlõt jet armej. Jen lale jet eoon me rej kamool men in:

Luk 18:7 “Im Anij e jãmin ekajet kõn ro Ear kããlõt er, ro rej lamõj ñan E raan im boñ ke, im etto An meanwõd ñan er?”

Eoon in ej ba bwe ewor jet armej ro Anij ear kããlõt er.

Jerbal 13:48 “Im ke ri aelõñ ko rej roñjake men in, rej lañlõñ im wũjtake naan in Irooj; im ro jabdewõt ar likût er bwe ren mour indeeo, rej tõmak.”

Jet armej rej lõmñak bwe jabdewõt armej e maroñ erom juon Kũrjin jabdewõt iien ñe e kõñaan. Ak eoon in ej ba bwe Anij ej likût jet armej bwe ren mour indeeo. Elõñ raar roñ gospel eo, ak ro wõt im Anij ear likût er bwe ren mour, raar tõmak.

1 Piter 1:1,2 “Piter, rũ jelõk ... ñan ro ri jeplõklõk ... Ro emõj kããlõt er kõn an Anij Jemed jejã mokta...”

Jon 6:44 “Ejjeļok armej ej maroñ itok ñan ippa eļaññe Jema eo Ear jilkintok Eõ E jab ipertok e: im Inaaj kajerkak e ilo raan eo ãliktata.”

Jon 6:65 “... ejjeļok armej e maroñ itok ñan ippa, eļaññe Jema e jab leļok ñan e.”

Eoon kein ruo ilo Jon 6 rej ba bwe armej rej bõk lõmõor ñe Anij ej jerbal ilo bũrueir bwe ren mejeļe im tõmak. Emman bwe jen kwaļok gospel ñan armej ilo jouj im tiljek im alikkar, ak eļaññe Anij e jab jerbal ilo bũruen juon armej bwe en peļļok mejen kõn

nana ko an im wānōk an Anij im wāween bōk jurļok jerowiwī, innām armej eo e ban kōṇaan oktak im lōke Kūrajī.

Jerbal 11:18 “...Innām Ej barāinwōt leļok ñan ro ri aelōñ ko ukeļok bwe ren mour.”

Ro re jab mejeje kǎālōt ko an Anij:

Jet armej re jab mejeje katak in, im rej juṃae im ba enana. Jen lale jet ian juṃae ko an armej, im jen uwaaki:

1) “Ejakkār men in kōnke enana ejaññe Anij ejab kǎālōt aolep.”

Rej ba bwe ejaññe katak in eṃool bwe Anij ej pepe wōn eo enaaj bōk lōmṃor, innām ej mejelein bwe Anij e jab kǎālōt jet. Men in e nana ippaer. Rej ļōmṃak bwe Anij ej aikuj bōk aolep.

Bōtab, jen ļōmṃak kōn men in. Ñe Anij ej kǎālōt armej, Ej kǎālōt er jān ro ri jerowiwī. Ro E jab kǎālōt er rej bōk oṇean jerowiwī ko aer. E jab nana Anij kōn An kōtļok er bwe ren mej jān lañ, kōnke ekkar bwe ren mej jān lañ. Kwōj kememej ke būrabōļ eo an Jijej kōn ro raar jerbal ilo juon jikin kallib? Irooj eo ear pepe ippān jet armej ilo jinoīn raan bwe ren jerbal iuṃwin aolepen raan eo kōn juon sillīñ. Ak ilo raelep ñe epaak iien ñe e jeṃļok jerbal, irooj eo ear lo bar jet armej im ba bwe ren jerbal barāinwōt, ak ear jab pepe ippaer kōn oṇaer. Ke eṃōj iien jerbal, ej leļok ñan ro raar jerbal iuṃwin juon wōt awa juon sillīñ. Innām ro raar jerbal aolepen raan eo raar illu kōnke āin oṇear wōt juon ippaer. Ak irooj eo ear ba ejakkār aer illu, bwe ear leļok men eo raar pepe kake, kab, ewor an maroñ in kōṃṃan men eo e kōṇaan kōn jāān ko an. Ejaññe e kōṇaan kǎālōt jet bwe en jouj ñan er, an pepe, im e jab nana.

Jet iien kien aelōñ kein rej pardon juon eo ewor ruōn kōn kṃot jāān. Ewor aer maroñ in kōṃṃan men in. Ak kōn aer pardon juon

ri nana, mejelein ke bwe rej aiku j pardon aolep ri nana? Jaab. Aolep armej rej jebwābwe ilo ial ko aer im rej ri kōjdāte Anij (Rom 5:10). Rej juṃae Anij im ejjeļok juon iaer ej kōṃṃan eṃṃan (Rom 3:12). Innām eļaññe Anij e kōṇaan kāālōt jet ian ri nana rein bwe En jouj ñan er, im Ej likūt ro jet bwe ren etal wōt ilo ial eo raar kāālōt ie, E jab nana.

2) “Innām armej remaroñ mour nana bwe re jeļā bwe Anij ej kāālōt er.”

Jaab, bwe ñe Anij ej pepe in lōṃṃor, Ej leļok ukeļok im tōmak, im Ej kōkāāl er! Re būromōj kōn nana ko aer im kōṇaan oktak. Eñin mejelein ukeļok = kōṇaan okak.

Jen ba bwe juon armej eļap an jorrāān kōn juon nañinmej e kapopo im etto an eñtaan kōn nañinmej eo. Etto an pukōt bwe en mour jān nañinmej eo, ak e jab tōprak. Kōn an kapopo nañinmej eo, ear jab maroñ pād ippān armej ro jet. Ear aiku j in pād wōt ippān ro raar nañinmej āinwōt e. Ak juon raan juon taktō ej leļok ñan e juon uno ekāāl, im e jako an nañinmej. Armej eo enaaj ṃōṃōṃō ke? Aet. Innām enaaj kōṇaan roļ im kajjioñ in bar bōk nañinmej eo ke? Jaab! Ke eṃōj an mour jān nañinmej eo, e ban kōṇaan bar bōke!

Kab, ro im eṃōj an Anij lōṃṃoren er jān nana ko aer, renaaj peran in jerōwiwi ṇae Eo ear lōṃṃoren er ilo aer jorrāān ke? Re ban. Mool, e ban jako lōṃṃor an juon Kūrjin ñe ej jerōwiwi, bōtab, juon Kūrjin e ṃool e ban ṃōṃōṃō in wanṃaanļok ilo jerōwiwi. Im eļaññe ej jerōwiwi im jab kwaļok e, Anij enaaj kajeik e (Hibru 12:5-11).

Juon piik, ñe ej pād ilo pedkat, e ṃōṃōṃō. Ak juon kuuj, e dike pedkat. Emaroñ jiriļok im wōtļok ilo pedkat jet iien, ak e ban ṃōṃōṃō kake, im enaaj kajjioñ in ko ṃōkaj! Āindein, ñe eṃōj an Anij lōṃṃoren juon armej im leļok juon bōro ekāāl ñan e, e jab ṃōṃōṃō in pād wōt ilo jerōwiwi (1 Jon 3:9).

3) “Ejjeļok tokjān ad kwaļok gospel eļaiņņe eņōj an Anij pepe wōn eo enaaj bōk lōmōor.”

Ilo mool, ad jeļā bwe Anij ej pepe in lōmōoren jet ej juon men in rejañ kōj, bwe je jeļā bwe jet renaaj lōke! Jen ba bwe kwōnaaj rū kaki in bōnbōn ilo juon jikuuļ. Mōkta jān jinoin jikuuļ, principal eo ej iwōj im ba, “Enaaj wor 20 ajri ilo class eo aņ, im aolep rej penawiia. Eņōj teej er im lo bwe re handicap aolep ilo bōnbōn.” Ekwe, kwōnaaj kijejer in katakin er ke? Emaroņ jab. Ak eļaiņņe principal ej ba “Enaaj wor 20 ajri ilo class eo, im eņōj teej er im lo bwe eļap aer mālōtlōt ilo bōnbōn.” Kiiō kwōnaaj mōņōņō ke? Aet; kōn aņ jeļā bwe renaaj mejele im bōk men ko kwōj ba, ej rejañ eok.

Baibōl ej ba bwe ejjeļok juon armej ej pukōt Anij im bwe aolep re pen ilo nana ko aer. Kōn men in, eļaiņņe Anij ear jab pepe in lōmōoren jet, enaaj kar dik tokjān ad kwaļok gospel.

Kab, jej kwaļok gospel kōnke eņōj an Anij jiroņ kōj bwe jen kōmņane (Mt. 28:19,20; Jerbal 1:8). Iiet armej raar ukeļok ke Jeremaia ear kwaļok, ak ear tiljek. Jej aikuļ tōmak im pokake Anij jekdoņ eļaiņņe iiet ak elōņ rej eoroņ Naan eo.

4) “Enaaj utiej būruen ro ar kāālōt er.”

Jej aikuļ kememej bwe Anij ear yokwe kōj meņe jaar ri nana. En ettā būruōd. Etke kwe im ña? Ejab kōn jabdewōt ad eņman.

Jen ba bwe kwōj uwe ilo juon tima ñan aelōņ ko likin. Innām wa eo ej rumļok, im kwe im aolep armej komij pād ilo lojet. Ewor 100 armej, im etto aņ aō im kattar jipaņ. E jide an aolep lo

jet kein epepe jān wa eo bwe ren maroñ jibwe. Ak ālikin jet raan, aolep re kanooj mōjņo. Joñan aer mōjņo, re ñakļokjeņ. Bōtab, re jab rūmļok kōnke rej jibwe kein epepe ko. Innām juon wa jidik ej itok im lo aolep armej. Kōn an dik wa eo, ejab maroñ bōk aolep. Emaroñ bōk wōt joñoul. Kōn men in armej ro rej kāālōt 10 ian armej ro im bōkļok er ñan juon āne. Ak armej ro jet re mej. Ejañņe kwe juon ian ro 10, kwōnaaj ba ta? Raar jab kāālōt eok kōn aņ emman. Kwar ñakļokjeņ, im raar jaje kajjiom. Ak kōn jabdewōt un, raar kāālōt 10 armej, im kwe juon iaer. Enaaj utiej būruōm ke? Jaab; kwōnaaj ba, “etke ña?”

5) “Ejañņe Anij ej kāālōt jet ñan lomōor, meļejin Ej kāālōt jet ñan jorrāān.”

Anij ej kāālōt jet
bwe ren eñtaan ke?

E jab mool men in, bwe ro re jorrāān Ej baj kōtļok er ñan oņean jermal ko aer

make. Ro im Anij e jab kāālōt er, re jab kōņaan Anij. Re jab pukōt E im re jab kōņaan oktak. Jen jab ba bwe Anij ej kāālōt jet bwe ren eñtaan. Jen ba bwe Anij e jouj, bwe ian ro rej etal ñan eñtaan kōn nana ko aer make, Ej lomōoren jet

iaer.

B. Anij ej kāālōt armej bwe ren kwōjarjar im ejjeļok noṭaer iṃaan mejen ilo yokwe.

1) Lale, ejab ba bwe Ej kāālōt er kōn aer kwōjarjar im emman. Ej bwe ren kwōjarjar. Anij e jab reilaļtok im ba, “Emman ļeo. E jouj, e jab kadek, ej jar. Inaaj lomōoren e.” Jaab. Aolep men in wānōk ko ad rej āinwōt nuknuk ko rettoon (Aiseia 64:6). Elōñ eoon rej ba ejja men in wōt.

2 Timote 1:9 “Eo Ear lomōoren kōj, im kūr kōj kōn kūr ekwōjarjar, jab ekkar ñan jermal ko ad, a ekkar ñan An pepe im jouj, eo ar letok ñan kōj ilo Kūrai Jijej mōkta jān iien ko ļok mōkta.”

2) Kakõlle bwe emõj kããlõt juon ej kwõjarjar.

Anij ear kããlõt eok im lõmõõrem bwe kwõn kwõjarjar! Aet, im E ban liküt eok bwe kwõn jab kwõjarjarlõk. Enaaj jermal ilo ammour ñan ña wãween eok bwe kwõn eddekõk. Mool bwe je maroñ ãinwõt Lot im wanlikõk im jumae karõk ko an Anij. Ak Anij eban joõk kõj. Kõn An yokwe kõj, Enaaj kajeik kõj. Kab, je ban mõõõõ ilo iien in ad jab pokake.

2. Kããlõt in ej jãn indeeo.

Epesõs 1:4 ej ba “Ãinwõt An kããlõt kõj ilo E mokta jãn jinoin laj...” Mokta jãn an wor armej ioon laj, Anij ear kããlõt wõn ro Enaaj lõmõõren er. Erkein bar jet eoon me rej ba men in:

2 Timote 1:9 “Eo Ear lõmõõren kõj, im kūr kõj kõn kūr ekwõjarjar, jab ekkar ñan jermal ko ad, a ekkar ñan An pepe im jouj, eo ar letok ñan kõj ilo Kūraij Jijej mokta jãn iien ko lõk mokta.”

Rom 9:11, 15 “Bwe mokta jãn aer lotak, ak kõmman jabdewõt emman ak nana, bwe pepe an Anij ekkar ñan kããlõt en pãd, jab kõn jermal ko, a kõn Eo ej kūr... Bwe Ej ba ñan Moses, Inaaj tūriaṃokake eo lj tūriaṃokake, im Inaaj keni eo lj keni.”

Epes. 1:4,5,11 “Ãinwõt An kããlõt kõj ilo E mokta jãn jinoin laj ... Im Ear pepe kõn kõj mokta...”

2 Tess. 2:13 “A emman bwe kõmin kaṃoolol Anij iien otemjej kõn kom, ro jãtim, jitenbõro ippãn Irooj, bwe Anij ear kããlõt kom jãn jinoin ñan lõmõõr ilo kokwõjarjar kõn Jetõb eo im tõmak mool.

A. Anij ej jerbale men otemjej ekkar ñan pepe ko An make.

Ear jeļã jãn ‘jinoin’ men ko Enaaj kõmmane. Kõn men in, aolep men renaaj ekkar ñan pepe ko An. Ejjeõk men enaaj irõk. Ilo bok in Daniel, Anij ear kwaõk kõn aelõñ ko renaaj jutak im buñ elõñ buki iio ãlikin tõr eo an Daniel. Anij ear pepe kõn men

kein, im raar tōprak. Anij ear pepe bwe en wor aelōñ in Majōl im ri Majōl im bwe koṃwin pād ije im bwe ña in pād ije.

Laḷ in e jebwābwe, ak Anij ear jelā, im kōtḷok bwe en āindein, im kāālōt ro doon. Eḷaññe emaroñ jako ad ḷomḷor, innām Anij e jeḷā kake ke? Aet. Innām etke Ej letok gospel im kapelḷok būruōd bwe jen bōk ḷomḷor ilo jinoin eḷaññe Ear jeḷā bwe enaaj jako ad ḷomḷor? E jab jako ad ḷomḷor. Anij ej kōjparok ro Ej kāālōt er.

B. Ewor an Anij maroñ ioon men otemjej.

Eḷaññe Anij e kōṃaan ḷomḷoren juon armej, ak armej eo e jako, meḷeḷein ta? Anij e ṃōjṃo ke? Ak je jeḷā bwe aolep kajoor ippān Anij. Men ko Ej pepe in kōṃṃane Enaaj kōṃṃane, im ejjeḷok men enaaj bōbrae E.

C. E jab kōn an eṃṃan ad mour.

Mokta jān ad kar kōṃṃan eṃṃan ak nana, Anij ear letok jouj in. Kōn men in, ejab kōn jerbal ko reṃṃan jaar kōṃṃani.

3. Unin kāālōt ro ri tōmak 1:5

Etke Anij ear kāālōt jet? Eoon in ej ba bwe ear ekkar ñan “ḷōṃṃak eṃṃan” in ankilaan. Naan in me raar ukok im ba “ḷōṃṃak eṃṃan” ej barāinwōt pād ilo Mt. 11:26. Jijej ear kōnono kōn an Anij ṃooj meḷeḷe ko jān jet, im Ear ba “Aet, Jema: bwe eṃṃan āindein iṃaan mejōṃ.”

Anij ear jab
kāālōt kōj kōn ad
eṃṃan.

Je jab maroñ ba bwe Anij ej kāālōt juon armej kōn An jeḷā bwe armej eo enaaj juon armej eṃṃan. Jaab. Anij ej kāālōt armej ekkar ñan ḷōṃṃak eṃṃan in ankilaan. Jen jab ḷōṃṃak bwe jej aikuj meḷeḷe aolep men Anij ej kōṃṃani. Jej men in kōṃṃan wōt, im Anij e kanooj ḷap jān kōj.

4. Kōttōpar eo eḷap – aiboojoj an Anij 1:6

Āliktata, eoon kein rej katakin kōj unin an Anij kāālōt armej; ej “ñan nōbar aiboojoj in jouj eo An....”

Bölen je maroñ mejeje men in ñe jej lõmṇak kōn Israel. Etke Anij ear kãålõt er bwe ren armej ro doon? Kōn aer emṇan ke? Kōn an Ebream emṇan ke? Kōn an Anij jeļã bwe ro ri Israel renaaj emṇan im wãnõk? Jaab, bwe Ebream ear itok jãn juon baamle eo ear kabuñ ñan ekjab. Im Ebream ear juon ri jerowiw i ãinwõt kwe im ña, im mokta jãn an Anij kar lõmoṇren e, ear ejjeļok emṇan ilo e. Im Israel ear jab emṇan. Aolep iien raar bõt im juṇae Anij im jab tõmak E. Bõtob, meñe etto aer bõt, Anij ear meanwöd ippaer im kõjparok er! Anij ear kwaļok An tũriamo, jouj, im kajoor ippaer. Ear aiboojoj Anij ilo An kar jipañ Israel ilo aer jorrãan!

Lõmoṇor ej kōn jouj, jab kōn an armej emṇan. Kōn men in, jej nõbar Anij. Eļãññe juon ej lewõj \$10 kōn am kar jerbal im rarõ
 iturin mweo imõn, enaaj kar men in jouj ke? Jaab. Ej men in jerbal. Ak eļãññe ej lewõj \$10 im ejjeļok men kwar kõmṇane, innãm ej men in jouj. ãindein lõmoṇor. Jaar ri kõjdãte Anij, ak Ear kõļļã oñean bõd ko ad bwe En maroñ letok lõmoṇor.

KÕN MEN IN, JE BAN JAKO

Ñe Anij ej lõmoṇren juon armej, ej kōn An kar pepe in kõmṇan men. Kōn men in, je jeļã bwe enaaj tõprak pepe ko an Anij, im kōn men in, ro im emõj lõmoṇren er, re ban jako.

Jon 6:37, 39 “Ro otemjej Jema ear letok ñan Eõ, re naaj itok ñan ippa; im eo ej itok ñan Eõ, epen Aõ jãmin joļok e. ... Im men in ankil an Jema, ear jilkintok Eõ, bwe ian ro otemjej Ear letok ñan Eõ ejjeļok juon en jako, a Inaaj kajerkakpeje eo ilo raan eo ãliktata.”

Jon 10:28, “Im Ij leļok ñan er mour indeeo; im re jãmin jako indeeo, im ejjeļok en enaaj kotak er jãn peiõ.”

Ñe Anij ej pepe in kõmṇan juon men, enaaj tõprak, im Anij ej ba bwe ro raar bõk lõmoṇor raar bõk lõmoṇor kōnke Ear pepe bwe ren bõk lõmoṇor.

Anij ej jijet ilañ ke im būromōj im ba, “O, yokwe, Iar kōṇaan lōmōṇoren armej eo, ak ear bar jerōwiwi, im kiiō ejab tōprak pepe eo Aō”? Jaab. E tōprak pepe ko an Anij.

Ak ta eo jenaaj ba kōn ro im rej wutlōk? Elōñ armej ilo raan kein rej ukeļōk im Kūrjin, innām oktak im mour nana. Ejab aolep ro rej ukeļōk im ba rej Kūrjin rej Kūrjin ilo ṁool. 1 Jon 1:19 ej ba bwe ro raar etal rej kaalikkar bwe rar jab Kūrjin ilo jinoin. Elōñ rej ba rej ukeļōk kōn aer kōṇaan pād ippān ro ṁōttaer. Im jet e bōd aer tōmak – rej kobaik jermal ko aer ippān jermal ko an Jijej.

Eļaññe juon ej ba bwe ejeļā kajjien elōñ Kūrjin ro raar “backslide” im e jako aer mour ṇan Anij kiiō, ewor juon kajjitōk:

Elemen aṁ jeļā bwe rar Kūrjin? Kōn aer ba ke? Aolep ro rej ukeļōk ilo Protestant, Assembly, Full Gospel, Baptist ak kabuñ ko jet rej Kūrjin ke? Jaab. Juon wāween jeļā ej kajjitōk ta eo rej lōke, bwe Anij e jab lōmōṇoren armej ro rej tōmak āinjuon jān Naan. Kab, bar juon wāween jeļā eļaññe rej Kūrjin ilo ṁool ej lale leir, bwe Anij ej kōkāāl armej.

Ewi tokjān katak in ṇan kōj? Eļaññe jej nejin Anij, je jeļā be ej kōn An kar kāālōt kōj. Kōn men in, jen kaṁṁoolol Anij, en ettā būruōd, im jen peran ṇan E. Anij in lañ ear kāālōt kōj. Eita ipped eļaññe jet ri laļ in re jab kaorōk kōj? Je ban mijak er ak pukōt nōbar ko aer. Im je jeļā bwe Anij ej kōjparok kōj.

2

Lomqor ej kōn jermal an Jijej wōt, im kōn men in, je jeļā bwe eban jako ad lomqor.

Bar juon unin ad jeļā bwe Anij ej kōjparok ro doon ej kōnke lomqor ej jermal an Jijej. Eļāñne lomqor ear ekkar ñan jermal ko ad, innām e alikkar bwe emaroñ jako ad lomqor. Ak Baibōl ej ba bwe lomqor ej jermal an Jijej wōt im mōj.

1) Jermal an Jijej e bwe. Ej jermal eo An im An wōt.

E bwe ñan kōļļā oņean jerqowiwi ko ad

Ilo Kallimur Mokta, Anij ej jet iien kajermal kajin wia ke Ej kōnono kōn An kar lomqoren ro ri Israel. Lale mōk eoon in:

Ex. 15:13 “Ilo Aṃ jouj Kwar tōl armej ro Kwar wiaik er: ilo Aṃ kajoor Kwar jineit ñan er ial ñan mweo iṃōṃ ekwōjarjar.”

Im āindein ilo Kallimur Ekāāl:

Gal. 3:13 “Kūraij ear pinmuur ñan kōj jān binikqol in kien, ke Ear erom binikqol kōn kōj...” pinmuur= kōļļā oņean, wiaik.

Naan in me raar ukok im ba “pinmuur” meļeļein wia jān kajoor an bar juon ilo jikin wia. Ñan waan joñak, ilo kar tōr eo ke ear wor ri kamakoko, juon ri kamakoko ear pād iuṃwin kajoor an irooj eo an. Ak ke bar juon ear wiaik e im kōtļok e, e jab bar pād iuṃwin kajoor an irooj eo an moṃta. Jijej ear wiaik kōj jān ad kar ri kamakoko ñan jerqowiwi. Kiiō, ke eṃōj wiaik kōj kōn bōtōktōken, Setan emaroñ bar wiaik kōj jān E ke? Jaab.

1 Kor. 6:20 ej ba, “emōj wiaik kom kōn juon oņean...” Jijej ear kōļļā aolep oņean ad mour. Ear jab kōļļā jidik wōt bwe kiiō jej aikuj kauñ e.

Jen ba bwe emōj aō wia juon nejōm waj, im iar kōļļā oņean kadede. Kiiō ij lewōj waj eo. Ewor ke aņ aikuj in bar kōļļā? Kwōj aikuj ke etal ñan mōn wia eo im leļok jāān kōn waj eo? Jab. Emōj wia kadede, im men eo wōt kwōj aikuj kōmņane ej tōmak im bōke!

Ekar āindein jermal an Jijej. Ear kōļļā oņean jerōwiwi ko ad. Ak elōñ armej rej ba, “Eļāñņe emņan aō jermal, inaj mour ilaņ.” Rej kobaik jermal ko aer ippān jermal an Jijej. Bōtab, jermal an Jijej e bwe. Eļāñņe kwōj kajjioñ in etal ñan mōn wia eo im leļok jāān kōn waj eo kōn aņ jab tōmak bwe iar kōļļā aolepen oņean, e jab emņan. I maroñ illu bwe kwō jab tōmak bwe iar kōļļā aolepen oņean. Āindein, e jab emņan ippān Anij ñe armej rej ļōmņak rej aikuj kobaik aer jermal ñan ippān jermal ko an Jijej.

**Kōļļā eo an
Jijej e bwe!**

Rev. 5:9 ej ba “...bwe emōj mņan Eok, im Kwar wiaik ñan Anij ilo bōtōktōkōm armej jān bwij otemjej...” Emōj ke aņ pād ilo juon mōn wia, im ke kwar ilen kōļļā, kwar jook, bwe kwar lo bwe ejab bwe jāān ippam? Āindein ke Jijej? Jaab. E bwe An kōļļā.

Etke enana ippān Anij ñe juon ej kobaik an jermal ñan jermal ko an Jijej? Ilo mool, e jeja an armej ļōmņak bwe renaaj mour kōn jermal ko aer wōt. Re jeļā bwe Taitōs 3:5 ej ba, “Jab kōn jermal ko remņan jaar kōmņamani.” Ak ekkā wōt, rej lōke Jijej ak rej barāinwōt ba rej aikuj tiljek im jermal.

Ro ri Galetia raar kōņaan kobaik jermal ko aer ñan ippān jermal ko an Jijej. Im Galetia 2:21 ej ba “...eļāñņe wānōk ej kōn kien, innām an Kūraj mej e jatokjān.” Kab, jen ļōmņak kōn men kein jilu:

1. Anij ear ba e bwe jermal ko an Jijej, im enana ba e jab bwe.
Men in meļejin je jab tōmak E. Kab, ej bōk jān aiboojoj eo An.

Eļaiņne kōmro juon likao ar eoņod im kojek juon ek kilep, im kōmaro kar jipaņ doon bwe en tōprak, innām I maroņ ba iar jipaņ e. Ak eļaiņne e wōt ar kōmmane – iar lale wōt – emman ke eļaiņne ij ba “kōm” ar kōkojek ek eo? Jaab, bwe ear jermal eo an wōt, im enana eļaiņne ij ba bwe iar jipaņ. Lomoor ej jermal an Jijej wōt.

2. Jermal ko ad re bwe in jipaņ ke? Aiseia 64:6 ej ba bwe men in wānōk ko ad rej āinwōt juon nuknuk e bwedejdek. Je mej ilo ad jerowīwi. Je jepel jān Anij. Ewi wāween jermal ko ad re maroņ jipaņ?

3. Lomoor ej kōn jouj an Anij. Eļaiņne jej jermal kake, e jab men in jouj. Rom 3:28; 4:5

Ebwe ñan medek Anij.

Rom 3:25 “Eo Anij ear kwaļok E bwe En kein medek, kōn tōmak, ilo bōtōktōken...”

1 Jon 2:2 “Im E kein medek kōn jerowīwi ko ad...”

1 Jon 4:10 “... im jilkintok Nejin, bwe En kein medek kōn jerowīwi ko ad.”

Naan in medek e waļok 4 katen ilo Kallimur Mokta. E meļejin kōmman bwe en jako illu. Jijej ej medek illu an Anij kōn ta? Ilo mour in, ñe juon e kōņaan medeke bar juon, e kijoņ leļok mōñā ak bar jet men ñan armej eo e kar illu ippān. Je maroņ ke medek Anij ilo wāween in: kōn ad leļok jet men ñan E ak jermal ñan E? JAAB. Eoon kein rej ba bwe Jijej ej kein medek. E wōt.

Unin an Jijej maroņ medeke Anij ej kōn bōtōktōken, jab kōn ad jermal. Ilo juon wāween, e jab kōn ad tōmak bwe jej bōk lomoor.

**E jab ad tōmak eo
ej medek
illu an Anij.**

Ewor ruo meļejin naan “kōn.”

Bōlen emmanļok ba “jej bōk lomoor kōn bōtōktōken Jijej im kōnke jej tōmak.” Jen ba bwe juon armej e nañinmej. Ak armej in

e jab kijoñ in taktō bwe e jab lōke taktō ro; ak kiiō, eļap an jorrāñ, im ej etal im taktō. Taktō eo ej lo bwe e dōlel ļeo im e maroñ mej, ak ej leļok juon kain uno. Ri nañinmej eo ej idaaq uno eo im mour.

Kajjitōk #1: Ri nañinmej eo ear tōmak taktō eo ke taktō ear ba en daaq uno en? Aet.

Kajjitōk #2: Ta eo ear kemour ļeo? Uno eo.

Jemaroñ ba “e mour kōn uno eo.” Jemaroñ bar kōnono im ba “e mour kōn an tōmak.” Ak e jab tōmak eo ej kemour ānbwinnen.

Āindein; ej jerbāl an Jijej eo ej joļok ruōd, e jab ad tōmak. Ak e jejjēt ñan kōj jerbāl eo An ñe jej tōmak ilo tokjān jerbāl eo An.

2) Jerbāl an Jijej ededeļok.

Elōñ eoon rej ba “eṃōj lōmōoren kōj.” Men in ilo kajin Grik ej ilo men eo jej ba “perfect tense.” Āindein ilo Epesōs 2:8. Perfect tense meļeļein ej juon jerbāl **eṃōj kōṃṃmane**, im tokjān jerbāl eo ej waļok wōt. Jet iien, ñan kwaļok perfect tense ilo kajin Majōl, je kajerbāl naan in **eṃōj**. Ñan waan joñak, jen ba eṃōj aō wia ṃōñā in raelep. Ewor ṃōñā, ej pād ie, im ejjeļok unin kapok

bwe eṃōj kōṃṃmane im kiiō je maroñ ṃōñā. Āindein, jerbāl an Jijej e dedeļok, im ejjeļok unin bar kōṃṃman jabdewōt bwe jen lōmōoren kōj. Ear kōṃṃman aolep jerbāl eo aikuj kōṃṃmane.

Ilo Hibru 10:14 ej ba bwe **eṃōj** koweppan kōj. Men in ej bar “perfect.” Ej juon jerbāl eṃōj kōṃṃmane. Ak ilo jemļoken eoon eo, ke ej ba “eṃōj kokwōjarjar er,” e jab perfect. Eṃṃanļok ukok im ba “ro Ej kokwōjarjar er.”

Iṃaan mejen Anij, ke eṃōj an juon armej bōk lōmōor, e weeppan. Bwe? Anij ear watōk ñan e wānōk an Jijej, im Jijej ear bōk nana ko an im ruōn.

Āliktata, roñjake ñan naan ko an Jijej ioon debwāāl. Ear ba, “eṃōj” (Jon 19:30). Eṃōj ta? Eṃōj jerbāl eo An eo Ear itok bwe En kōṃṃmane.

Je jeļã bwe Anij ej kōjparok ro doon kōnke men eo ej lōmōoren
er ej jermal an Jijej, im jermal an Jijej e bwe. Jen mōñōñō bwe e jab
jermal ko ad ko ej lōmōoren kōj, bwe eļap ad likjab!

3

Ebwe kajoor eo an Anij ñan kōjparok kōj.

Unin an rŭ jeļok Paul jejeļok ñan Kŭrjin ro ilo Pilippai ej bwe en kaṃṃoolol er kōn aer men in letok, im bwe en kaenōṃṃan er bwe eṃṃan an mour. Eļap an bok in Pilippai kōnono kōn lañlōñ. Ak ke Paul ear je leta in, ear pād ilo kalbuuj ilo Rom, im eṃōj an kalbuuj iuṃwin ruo jimma iio! Jej lo ilo bok in Pilippai bwe je maroñ lañlōñ meñe enana ad mour kiiō. Juon unin ad maroñ lañlōñ, Paul ej ba, ej kōn ad jeļā bwe Anij ej koweeppanļok kōj. Lale ṃōk Pilippai 1:6:

Ke ij tōmak men in wōt, bwe Eo ear jermal eṃṃan ilo koṃ Enaaj koweeppanļok e ṃae raan eo an Jijej Kŭraij.

Unin ad maroñ lañlōñ ej kōn ad jeļā bwe Anij enaaj kōjparok kōj. Eļaññe juon armej ej ļōṃṃak bwe e maroñ jako an ļoṃṃor, enaaj wor unin lañlōñ ippān ke? Jaab.

Jen ba bwe juon ajri ej iioon juon ri utiej in juon college, im ri utiej eo ej kallimur bwe emaroñ jikuul ilo jikuul eo an, im enaaj kabwe aolep aikuj ko an. Ajri eo ej freshman ilo high school wōt; im jet iien e jab eṃṃan grade ko an. Kab, e jako job an jeman im iiet jāān, im e nañinmej ajri eo im jako jān jikuul iuṃwin 2 wiik. Meñe aolep jorrāān kein rej waļok ñan e, e jab inepata, bwe e jeļā enaaj college! Eṃōj kallimur ñan e bwe enaaj tōprak.

Ñe je mejeje bwe Anij ej kōjparok kōj kōn An kajoor, ewor lañlōñ, im je kōṃaan nōbar E!

Jen lale Pilippai 1:6, im ewor 3 KAJJITŌK I kōṃaan liwōj:

1) Wõn ear jino jermal eo? Uwaak: Anij.

☞ E jab rû kaki

E jab Paul eo ear jino jermal eo ilo er. Juon rû kaki e jab maroñ juļok bõd ko an juon armej. Ejjeļok tokjān bwe juon rû kaki en jare juon armej bwe en Kūrjin. Ejjeļok iien ilo Baibõl ke juon rû kaki ear jare juon armej bwe en Kūrjin. Paul ear jermal ilo Pilippai ke? Aet, ilo Jermal 16 ear etal ñan ijo im kwaļok gospel. Eļap ke tõprak? Aet! Juon eklejia ear waļok! Lidia ear armej eo moкта eo ear lõke Kūrjin, innām ri lale kalbuuj eo. Ak Paul ejab kõnono kõn jermal eo ear kõmmane. Rû kaki ej juon eo Anij ej kajerbale, ak e jab e eo ej jermal ilo armej. Ej juon kein jermal an Anij.

Juon rû kaki e jab maroñ jare juon armej bwe en Kūrjin.

Juon kamtõ e maroñ kajerbale juon hama, jidpen, im juon kein joñwe, bwe en kõmman juon tebõļ. Ak ke emõj an kõmmane im aolep rej loe, rej ba ta? Rej ba ke “ekanooj emman jidpen eo im ama eo”? Jaab, emman men kan, ak rej nõbar kamtõ eo. Āindein juon rû kaki. Ej juon kein jermal an Anij wõt.

☞ E jab armej

Kab, e jab armej ro raar make jino jermal eo. Eļañne juon ri nañinmej ej etal im taktõ, je jab nõbar ri nañinmej eo. Baibõl ej ba bwe je mej ilo ad jerõwiwi. Je jab maroñ “jino jermal emman” ilo kõj make.

☞ Ej Anij

Anij eo ej jermal ilo armej. Ilo Jermal 14:27 ālikin mission eo kein ka juon an Paul im Barnabas, ej ba “rej kõnnaanõk er men otemjej an Anij kõmmanman kõn erro...” Re jab kõnono kõn jermal ko aer make. Lõmoor ej jermal an Anij jān jino in ñan jemļoken; kõj, armej, je mej ilo jerõwiwi, je jepel jān Anij, ejjeļok emman ilo kõj. Kwõj lõke men kein ke?

Lõmņak kõn Paul, ke Anij ear kabõjrak e kõn meram eo ilo ial ñan Damaskõs. Paul ekar jab pukõt Anij. Anij ear pukõt Paul im

kapelļok mejen, im äindein kõj. Jen jab koutiej kõj jån ro jet – jen keememej bwe je ban kar bõk lõmõõr eļañņe Anij ear jab pepe in jerbāl ilo kõj! Lõmņak kõn Lydia. Ilo Jerbāl 16:14 ej ba “Trooj ej kapelļok būruen, bwe en eoroñ naan ko Paul ej kõnono kaki.” E jab ba bwe Lidia ear liņõ im pepe bwe e kõņaan roñ.

2) Ewi wāween jerbāl in?

Ej juon jerbāl “ilo” er. E jab juon oktak tu likin. Elõñ kain in ukeļok ilo raan kein. Elõñ rej lõmņak ukeļok meļeļein make oktak jån jet kain nana. Elõñ re kõņaan jeļā ta kilen ukeļok im manit ko an juon kabuñ mōkta jån aer koba ippån kabuñ eo. Ak Anij ej jerbāl ilo armej. Mōkta Ej kwõruj er bwe ren kile aer nana. Innām Ej kõmņan bwe ren kõņaan oktak, im rej lõmņak kõn Anij im aer nana ñae E.

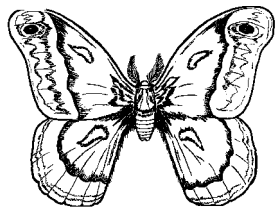
Im ñe Anij ej juļok aer bõd, E jab juļoki wõt. Ej kõkāāl er. Taitõs 3:5 ej ba:

Jab kõn jerbāl ko reņņan jaar kõmņamani, a ilo An tūriamōkake Ear lõmõõred, kõn kwalkwõl in bar ļotak, im kõn an Jetõb Kwõjarjar kõkāāl kõj.

Enaaj oktak kõņaan ko an juon armej. Anij ej kanemkwõj e jån kajoor an jerõwiwi. Ej oktak, jab kõn an make kajjioñ im juļok jet jerõwiwi, ak kõn an Anij ukõt būruõn. Oktak in ej juon oktak eļap, äinwõt juon babbūb e oktak jån juon kūtañtañ. E jab kain eo mōkta. Anij wõt emaroñ kõmņan oktak rõt in jån lowaan.

Innām toñ wõt an Kūrjin eo mour, Anij ej jerbāl ilo e. Jet iien e pen mour

– je jab lo unin an jorrāān ko waļok, ak Anij ej kajerbāl men kein ñan kokwõjarjar kõj. Juon diamond, ñe rej loe ibulõñ bwidej, ejab kanooj aiboojoj, im e jab ļap oņean. Ak juon ri jerbāl e kapeel ej bõk diamond eo, im ej kajerbāl juon ama im mede. Bõlen kwõj ba, “Juon hama im mede ke? Ñe juon armej ej amaiki riñ eo an lio ippa, inaaj illu!” Aet, ri jerbāl eo ej kajerbāl juon ama im mede, im

ej amaiki im joļok ijo e kañ im jab emman ilo tōrerein ko, im e ļak mōj, e aiboojoj im eļap oņean. Āindein Anij, ñe Ej ļomņoren juon armej, armej eo e wānōk imaan Mejan, ak elōñ wōt bōd ilo an mour ioon laļ in. Im Anij e kōņaan kōmņanņanļok e. Ej “koweppanļok ro reņņan ... mae adwōj tōpare juon wōt tōmak, im jeļā Nejin Anij, ñan armej e rutto, ñan joņan rūttan an Kūraj obrak.” Epesōs. 4:12,13.

3) Ewi joņan jermal in?

“Koweppanļok” meļeļein, mae iien e dedeļok. Anij e jab jino juon jermal innām etal bwe jen make kaņōje. Elōñ kain jermal jej jino im jab kaņōje. Jet iien je jab kaņōje juon jermal kōn an ļap jān joņan eo jaar ļomņake. Jet iien je jab kaņōje kōnke e maat jāān. Elōñ im ilo aelōñ kein re jaņin mōj kōn an kar maat jāān. Jet iien armej rej kaņōje kōj im e jab tōprak ad jermal. Jet iien je mōk. Ak e jab āindein Anij.

Enaaj kar emman eļañņe je jaje eļañņe Anij enaaj kaņōje jermal in ļomņor ilo kōj ke? Jenaaj kar kūmkūm wōt! I mōņōņō bwe Anij ej kaņōje aolep jermal Ej jino in jinoe!

Paul e jeļā juon men, im kwe im ña maroņ jeļā men in barāinwōt: Anij enaaj kaņōje men eo Ej jinoe! I jeļā bwe juon raan inaja pād ilaņ, im jeļā in e jab ekkar ñan aō tiljek ak jermal!

Ro Anij ej
ļomņoren er, Ej
koweppanļok er!

Ej kōn an Anij kallimur in ļomņoren jabdewōt eo ej errā Ippān bwe e juon armej e nana im ban, e kōņaan oktak jān nana ko an, im ej lōke bwe mej im jerkakpeje an Jijej wōt emaroņ karreoiķ e.

Eļañņe ear ekkar ñan jermal im tiljek eo aō, eban kar maroņ in ba “Enaaj koweppanļok e.”

Rom 5:9, 10 ej ba bwe eļañņe Anij ear kowānōk kōj im ļomņoren kōj jān illu ke jaar ri kōjdāt – enaņin ļapļok an alikkar bwe kiiō, ke emōj kōllaajrak kōj ñan E, Enaaj ļomņoren kōj! Kab, lale mōk eoon kein:

2 Timote 1:12 “Kõn men in, ij baräinwõt eñtaan ilo men kein: a I jab jook: bwe I jeļã Eo iar lõke E, im e reel bũruõ bwe E maroñ in kõjparok men eo iar likũt e ñan E, ñae raan eo.”

1 Piter 1:5 “Koñeo kõjparok koñ ilo kajoor an Anij kõn tõmak ñan lõmoõõ eñõj an kapoj bwe en waļõktok ilo iien eo ãliktata.”

Wõn ej kõjparok kõj? Anij! Naan in kõjparok ej juon naan raar kijoñ kajerbal kõn ri tariñae ro raar waj juon jikin ñweiuk. Im eoon in ej ba bwe kajoor an Anij ej kõjparok kõj. Ta eo eļapļok jãn kajoor an Anij? Ejjeļok! E alikkar bwe E maroñ im Enaaj kõjparok ro doon.

Jud 24 “A ñan Eo ej maroñ in kõjparok koñ jãn buñ, im kajutak koñ iñaan mejen wuj eo An ilo lañlõñ potata im ejjeļok ñotami.”

Je jeļã bwe Anij ej kõjparok ro doon kõnke ewor An maroñ in kõmñane. Men eo ej jino in kõmñane, enaaj tõprak. Eñõj jino jermal in ilo eok ke? Ewor ke kein kaalikkar ilo añ mour?

4

Je jeļā bwe Anij ej kōjparok ro doon kōnke ñe Ej ļomņoren er Ej kōkāāl er. Rej bar ļotak.

Emōj ke aņ ļotak? Alikkar, aet. Ak emōj ke aņ bar ļotak? Elōñ armej rej kōnono kōn bar ļotak, ak re jab aolep kōnono kake ekkar ñan Baibōl.

Jete katen kwar ļotak ilo baamle eo aņ? Juon. Enaaj jako aņ juon mōttan baamle eo aņ ñāāt? Eban! I kōņaan kwaļok ñan koņ rainin bwe juon wōt katen ad bar ļotak, im ke emōj bar ļotak, e ban jako ad mōttan baamle an Anij.

Juon wōt katen ad
bar ļotak, im ke emōj
bar ļotak, e ban jako
ad mōttan baamle an
Anij.

Im ñe Anij ej letok mour ekāāl, meļeļein je oktak jān mōkta, im e oktak kōņaan ko ad im maņit ko ad. Innām kiiō je jab kōņaan juņae Anij, im je jab kōņaan oktak jān E, im E ban jako ad ļomņor.

Ta meļeļein “bar ļotak”?

Bar ļotak ej ukok jān juon naan ilo kajin Grik me e meļeļein “bar mour.” Ej kōnono kōn iien eo ñe Anij ej kōkāāl kōj kōn An letok mour ekāāl ñan ad.

Ej men eo Anij ej kōmņane ñe jej bōk ļomņor. Ñe jej ukeļok jān jerōwiwi ñan Anij, ej men eo jej kōmņane Je maroņ ļomņak kōn men kein āinwōt rājet ko ruo ioon juon jāān. Kwōj lale mejan jāān, im ej anōñin juon armej. Ak ioon rājet eo juon, ewor bar juon piņa. Ruo piņa, ak juon wōt jāān. Ñe juon armej ej ukeļok im lōke Kūraiņ, ewor ruo men rej waļok. Armej eo ej ukeļok, meļeļein, e kōņaan oktak jān nana ko an im

mour ñan Anij; im Anij ej kōkãäl e bwe en kōñaan oktak im kōmman jimwe.

Anij ej kōkãäl kōj, im kōn men in jen nōbar E im jeļã bwe Ej kōjparok kōj. Jen lale Jon 3:1-18.

1. Etkē Jijej ear ba “Emman komwin bar ļotak” ilo 3:7, im “Eļañņe armej e jab bar ļotak, e jāmin lo aelōñ in Anij” ilo 3:3?

Jej aikuj kwōjarjar bwe jen kōmmao ippān Anij. Hibru 12:14 ej ba,

Komwin ļoorļok aenōmman ñan armej otemjej, im kwōjarjar, eo ejako ejjeļok armej enaaj lo Irooj.

Jej aikuj kwōjarjar bwe jen mour ilañ ippān Anij. Bōtab, je jab kwōjarjar. Jej ri jerōwiwi.

Juon wōt jerōwiwi ej kōjepel kōj jān Anij. Kememej ke bōd eo an Adam? Jete jerōwiwi ear kōmmane ke Anij ear joļok e jān jikin kallib eo? Juon wōt! Aolep armej re jakōl ilo jerōwiwi ko aer. Anij wōt emaroñ ukōt kōj. Elemen armej maroñ ukōt an mour? Je jab kōnono kōn ukōt jet manit ilo an mour, ak jej kōnono kōn ukōt būruen bwe en jab mōņōņō ilo jerōwiwi im bwe en kōñaan mour kwōjarjar im bwe en yokwe Anij im dike nana. Ej āinwōt ba, ‘ewi wāween bwe juon piik en oktak bwe en dike pedkat?’ Lale mōk ta ko eon kein rej ba kōn nana an armej im aer jab maroñ make oktak:

Rom 3:11,12 Ejjeļok juon e jeļã, ejjeļok juon ej kapukōt Anij. Er otemjej raar jeor, rej jimor jatokjaer, ejjeļok en ej kōmman emman, aet, ejjeļok juon.

Jn. 6:44 Ejjeļok emaroñ itok ñan Ippa eļañņe Jema eo Ear jilkintok Eō E jab ipertok e: im Inaaj kajerkake e ilo raan eo āliktata.

Jeremaia 13:23 Ri Itiopia emaroñ ukõt kilen ke ak juon kidu leopard ukõt lipijinjin ko an ke?, innām koḡ, koḡeo komij minene in kōḡḡan nana, koḡ jab maroñ ukõt koḡ ñan kōḡḡan eḡḡan!

Anij ej ba bwe juon armej e jab maroñ make ukõt an mour. Juon wōjke keinabbu e mej, ñe kwōj lukōje ñan juon aḷaḷ bwe en jutak im unoki green, e mour ke? Ej kwaḷok leen eḡḡan ke? Eban. Im, eḷaññe bōrwaj in juon im ej ettal, enaaj ke jako an ettal kōn aḡ jorme dān eo ilowan ḡweo im kaḡōrāiki ḡweo? Eban. Im unin ad aikuj bar ḷotak ej kōn ad nana im ban make oktak ñan joñan an Anij wānōk.

2. Ekōjkan “bar ḷotak” in? Jn. 3:3

Ekkar ñan eon kein, ej juon oktak lowaan armej. E jab ñe e oktak tu likin juon armej.

Epesōs. 2:1 Ear kemour koḡ ke koḡ ar mej ilo ami nana im ami jerōwiwi.

Je mej ilo ad jerōwiwi! Je jab maroñ bar ḷotak kōn ad kajjioñ in oktak ilo ad mour! Ewi wāween an juon armej maroñ oktak eḷaññe e mej?

Eḡḡan joḷok dān in kadek bwe juon eḡḡaan en jab bar daak, ak eḡḡanḷok ukõt kōḡaan ko an ḷeo bwe en jab kōḡaan bar idaak! Eḡḡan joḷok aolep bar im disco, ak eḡḡanḷok ukõt būruen armej bwe ren jab ḡōḡōḡō in etal ñan jikin kein. Ñe jej kōnono kōn bar ḷotak, jej kōnono kōn ukõt kōḡaan ko an būruen.

Eḷaññe juon ḡōḡaan ej joḷok an kabaatat im daak dān in kadek, enaaj juon armej eḡḡan iḡaan mejen Anij ke? Jaab. Jijej ear ba bwe e jab men eo ej deḷoñ ilo ḷoñin juon armej eo ej kananaik e. Men eo ej walōktok jān ilowaan armej, ej kananaik e (Mark 7:15,20). Ej aikuj oktak būruōd. Kememej ke Nikodimōs ilo

Jon 3 jebta? E juon ri utiej in kabuñ, ak Jijej ear ba bwe ear aiku j bar lotak mokta jãn an naaj mour.

Ko ban kōmanmanlōk aṃ mour ak baamle ñe aṃ ak juon jukjuk in pãd kōn aṃ ukōt jet manit im men ko tulikin. Ej jermal waan in kajjioñ in bōk armej ro re kubboñ, dike, jab jouj, im ñōjñō, im ukōt er ñan emman. Ej ãinwōt kajjioñ in kalek juon im jãn wūjooj. E ban tōprak.

E alikkar bwe je ban make karreoik kōj, ak bōlen men in: jej kate kōj im Jijej ej bōk eddo kōn likjab ko ad: kobaik jermal ko ad remman

ippãn jermal ko an Jijej – ejimwe ke?

jermal ko ad + jermal ko an Jijej = lōmōor ke?
Jaab!

Jaab, ewi bōd eo? “Kobaik jermal ko ad remman.” Ejjeļok emman ilo kōj (Rom 7 :3:12; Ais. 64:6). Je mej ilo ad nana. Jermal an Jijej wōt emaroñ karreoik kōj. Rom 3:28; 4:5.

Bar juon kein kaṃool kōn men in ej ilo Matu 7:18 ijo ej ba bwe juon wōjke enana e ban jebar im emman leen. Juon armej eo ejañin lōmōoren e, e jab maroñ kōmman emman. Ejañne ewor juon wōjke mā e nañinmej im jorrããn, e maroñ ke jebar leen emman? E ban.

3. Ewi wãween ad maroñ bar lotak? Jn. 3:5, 14-16

Eoon kein rej ba ewor jilu men jej aikuji ñan bar lotak.

1) Dãn, ilo 5 eoon, ej jutak kōn Naan in Anij.

E jab jutak kōn peptaij. Ewi wãween ad jeļã men in?

Jet eoon rej kaalikkare. Ilo Jon 4, ke Jijej ear kōnono ippãn kōrã eo, ear ba bwe emaroñ leļok ñan e dãn in mour. Ear kōnono kōn peptaij ke? Jaab. Ej kōnono kōn naan ko re maroñ leļok mour (gospel). Kab, ilo Epesōs 5:26, Ej ba bwe Anij ej karreok eklejia eo “ilo naan kōn kwaļkwōļ kōn dãn.” Naan eo ej kein karreo.

Jemes 1:18 ej ba bwe Anij ej keotak kōj (kōmman bwe jen bar lotak) kōn naan emool. E jab ba kōn peptaij. 1 Piter 1:23 ej barāinwōt ba bwe emōj keotak kōj kōn naan in Anij.

Armej ro raar Kūrjin ak raar jab peptaij. Kab, je jeļā bwe juon armej e jab aikuļ in peptaij bwe en bar lotak im juon Kūrjin. E maroņ Kūrjin meņe e jaņin peptaij.

- Zakiōs = Jijej ear ba kōn Zakiōs bwe ilo raan eo lōmōor ear itok ñan mweo imōn. Im emōj ke an peptaij ilo iien eo? Jaab.
- Ri nana ioon debwāāl = Leo ioon debwāāl ear peptaij ke? Jaab.
- Korniliōs = Ilo Jerbal 10, Korniliōs ear lōke Irooj. Ilo 47 eoon ej ba,

Ewi armej ej maroņ in bōbrae dān, bwe rein ren peptaij, ro raar bōk Jetōb Kwōjarjar āinwōt kōm?

Emōj aer bōk Jetōb Kwōjarjar, kōn men in, e alikkar bwe emōj lōmōoren er. Ak re jaņin peptaij.

Naan eo. Dān ej jutak kōn naan in Anij. Jej aikuļ roņ kōn E im An kwōjarjar im ad nana im jeļā bwe Jijej ej Ri Lōmōor eo. Bōtab, Naan make eban lōmōoren armej. Ej ainwōt juon made eo e pād laļ. Toōn wōt an pād laļ, edik tokjān. Ak ñe juon armej ej jibwe made eo, ekwe, made eo e maroņ wākare juon ek. Āindein, e aorōk Naan, ak ej aikuļ Jetōb Kwōjarjar bwe En kajerbal e.

2) Jetōb ej Jetōb Kwōjarjar

Jerbal an Jetōb Kwōjarjar ej bwe En “ņa ruōn laļ kōn jerōwiwi im kōn kwōjarjar, im kōn ekajet” (Jon 16:8). Ñe juon armej ej roņ Naan in Anij, Jetōb Kwōjarjar ej kōnono ñan būruen im kaalikkar an nana im an Anij wānōk, im bwe emool Naan in Anij. Taitōs 3:5 ej ba,

Jab kōn jerbal ko reņman jaar kōmanmani, a ilo An tūriamokake E ar lōmōored, kōn kwaļkōļ in bar lotak, im kōn an Jetōb Kwōjarjar kōkāāl kōj.

Ej jermal an Jetōb Kwōjarjar bwe En likūt kōj ilo baamle an Anij im kōkāāl kōj. Je jaje wāween An maroñ ukōt būruen juon armej, ak Ej kōmmane.

3) Tōmak.

Men in e pād ilo Jon 3:14 ļok ñan 16. Nikodimōs ear jab meļeļe naan ko an Jijej. Kōn men in Jijej ear leļok juon waan joñak ñan e. Ear ba bwe

āinwōt Moses ear lelōñļok serpent eo ilo āne jemaden,
āindein naaj lelōñļok Nejin armej: Bwe jabdewōt eo ej
tōmak ilo E en mour indeeo.

Ta meļeļein men in? Jijej ear kōnono kōn iien eo ilo Bōnbōn 21 ke ro ri Israel raar lotaan. Kōn aer lotaan, Anij ear jilkinļok jet serpent re paijin bwe ren kije armej ro. Innām elōñ armej raar nañinmej im mej. Innām jet raar akweļap ippān Moses bwe en jar ñan Anij bwe en jako serpent ko. Moses ear jar. Anij ear uwaak im ba bwe Moses en kōmman juon serpent jinibōrōrō, anōñin serpent ko raar kije armej. Innām Moses en lelōñļok men eo ion juon joor, im en ba ñan armej ro bwe, ñe emōj kije er, ren reiļok ñan men eo. Ñe rej reiļok ñan men eo, renaaj mour.

Emman bwebwenato in, kōnke ej katakin kōj elōñ men kōn wāween bōk lomoor. Mokta, ej ba bwe armej rej aikuj kile aer jorrāan im ban. Bōlen juon armej enaaj ba, “Ekwe, emōj kije eō, ak I jab lukkuun nañinmej. Inaaj kate eō. I maroñ mour wōt.” Im e jab reiļok ñan serpent eo. Ekwe, enaaj mej. Juon armej ej aikuj kile bwe e jorrāan, enaaj mej, im ejjeļok juon men e maroñ kōmmane bwe en jab mej. Āindein kōj ilo ad jerowiwī.

Kab, armej rej aikuj tōmak. Bōlen juon armej ej ba, “Ta? Reiļok ñan juon anōñin serpent ke? Kwō bwebwe! Elemen an men en maroñ kemour eō? Letok uno!” Ekwe, enaaj mej. Im jouj im

Ĵōmṇak kōn men in: etke armej re mour ke rej reiḷok ñan men eo? Ewor ke jabdewōt uno ilo men eo? Rej aikuj kepaak e im damwije ke? Jaab. Ewor juon kain jarom eo ej waḷok jān men eo im kemour er ke? Jaab. Ilo mool, serpent jinibōrōrōr eo ear jab maroñ kemour jabdewōt armej. Innām etke raar mour ke raar reiḷok? Kōnke ke raar reiḷok, Anij ear lo bwe rej tōmak, im Anij ej kemour er.

Āindein ilo raan kein. Jej aikuj kile ad ban im jorrāān, im reiḷok ñan Jijej. Jej aikuj tōmak bwe mej eo An ioon debwāāl ej kōllā oṇean aolep jerōwiwi ko ad. Je ban ba, “enaaj kemour eō eḷaññe ij jербal ñan E.” Jaab. Jербal eo An wōt im mōj ej kemour aolep ro rej lōke.

Kab, jej lo bwe je maroñ bar ḷotak ilo juon wōt iien. Je jab jiddik jiddik erom juon Kūrjin. Jon 5:24 ej ba,

Eṇool, eṇool, Ij ba ñan koṃ, Eo ej roñjake Aō in naan, im lōke Eo ear jilkintok Eō, an mour indeeo, im e jāmin itok ilo ekajet; a ear iḷok jān mej ñan lowaan mour.

Im jej lo elōñ waan joñak ilo Baibōl kōn ro raar erom Kūrjin ilo juon wōt iien eṇokaj. Ilo Luk 7:48 im 50, Jijej ear ba ñan kōrā eo e nana eo ear itok im jañ iturin neen, “Jerōwiwi ko aṃ re jako ... Aṃ tōmak ear kemour eok: kwōn iḷok im aenōmṃan.” Ekkar ñan Jijej, ilo iien eo wōt, e jako jerōwiwi ko an.

Kab ilo Luk 18:14, Jijej ear ba bwe ri tōl owōj eo “ej wanlallōk ñan mweo imōn e wānōk jān eo juon.” Ear jab jar ippān juon rū kaki. Ear jab jербal ñan Anij mokta. Ear kile an make nana im kajjitōk ippān Anij bwe En tūriamokake e.

Ñan armej rein im ro jet ro raar bōk lōmṇor, Jijej ear jab ba, “Kiiō, eḷaññe kwōj etal im tiljek, I maroñ

bök eok.” Jaab. Ear bök er ilo iien eo wöt kōn aer būromōj kōn nana ko aer im kōṇaan oktak, im kōn aer lõke bwe Anij e maroñ juļok bōd ko aer.

Ilo juon wöt iien:

Baibōl ej ba bwe jej bar ļotak kōn jermal an Anij, jab kōn jermal ko ad. 1 Piter 1:3 ej ba

En ṁōṅōṅō Anij Jeman ad Irooj Jijej Kūrai, Eo, ilo An tūriamokake eļap, Ear bar keotak kōj ṅan kōjatdikdik emour kōn jerkakpeje an Jijej Kūrai jān ro re mej.

Kwe im ṅa, je mej ilo ad jerōwiwi. Lomōor ej jermal an Anij wōt. Je maroñ ļōmṅak kōn waan joñak an Lazarōs ilo Jon 11. Lazarōs ear mej, ak Jijej ear jiroñ e bwe en itok. Ear jab maroñ itok, bwe e mej. Ak Jijej ear jiroñ e, im Jijej ear barāinwōt kamaroñ e. Ilo juon wāween, je jab maroñ ukeļok, meñe Anij ej jiroñ kōj bwe jen ukeļok (Jermal 17:30). Ej Anij Eo ej jiroñ kōj im kamaroñ im kemour kōj!

4. Ewi wāween jeļā bwe emōj aṁ bar ļotak? 3:8, 16

Jijej ear kwaļok wāween an armej jeļā bwe e bar ļotak. Ear kōnono kōn kōto eo. Je jab maroñ lo kōto eo, ak je jeļā bwe ewor kōto kōn men ko ej kōṁmani. Āindein e alikkar bwe ewor mour ekāāl ilo mour an juon armej ke jej lo jermal ko an ilo an mour. Jermal ko an re jab kemour (lomōoren) e, ak rej kaṁool bwe emōj an bök lomōor. Eñin men eo Jemes ej kōnono kake ilo Jemes 2. Jermal ko an Ebrean raar kaṁool bwe e juon ri tōmak. Baibōl ej ba bwe eļañne juon armej ej ṁool in Kūrjin, enaaļ oktak an mour. 2 Korint 5:17 ej ba,

E alikkar eļañne
ewor mour ekāāl
ilo juon armej.

Innām eļañne jabdewōt armej ej pād ilo Kūrai e men in kōṁman ekāāl: men ko ṁokta re lõtļok; lo, rej erom kāāl.

Etke katak in (bwe jej bar lotak) ej kaṃool bwe Anij ej kōjparok kōj im e ban jako ad loṃṃoṃ? Kōnke kiiō je oktak eḷaññe eṃōj ad bōk loṃṃoṃ. Eṃōj ad erom nejin Anij. Wōn ear letok mour in? Anij. Innām wōn emaroñ joḷok mour in? Anij, im E wōt, im eṃōj An ba bwe E ban (Jon 6:37,39).

Eoktak būruen juon ri Kūrjin. Kiiō e kōṇaan kabuñbūruen Anij. Mokta, ear kōṇaan mour ñan e make. Men in ej juon kakōḷḷe bwe e nejin Anij, im men in e ban oktak. Anij ej likūt juon bōro ekāāl ilo kōj, im ejjeḷok ad maroñ in tumi jān kōj. Eo eṃōj an bar lotak e jab kōṇaan roḷ ñan mour eo ṃokta, kōnke e juon armej ekāāl.

Kwō jeḷā ke bwe eṃōj aṃ bar lotak. Juon ajri ej bōdañ jeman. Ekkā wōt je maroñ lale juon ajri im jeḷā wōn jeman. Eḷaññe eṃōj ad erom nejin Anij (Jon 1:12), jenaaj āinwōt E ilo elōñ wāween ilo ad mour. Men in ej jermal an Anij wōt, im kōn men in, jen nōbar E!

5

Je jeļā bwe Anij ej kōjparok ro doon kōnke Ej kajeik ro nejin ñe re bōt; E jab juļok er.

Hibru 12:4-11

Ko maroņ ke keememej juon iien ke kwar dik im jemaņ ak jinōm ear bambam eok? Ear eņman ippaņ ke? Kwar mōņōņō ke? Ak kiiō kwō mōņōņō ke? Ke iar dik iar jab mōņōņō ke iar bambam. Ak kiiō, I mōņōņō bwe jema im jinō raar kajeik eō ke iar dik. Kōn aer kajeik eō, iar katak bwe in jab bōt im bwe in jeļā kōmman jimwe.

Kab, ekar jimwe an jemaņ im jinōm kajeik eok aolep iien ke? Ilo eoon kein, ri jeje eo ej keidi Anij ñan juon jeman ajri. Ilo pepe an Anij, eņman bwe jeman en kajeik ajri, im en kōmman men in kōn yokwe. Ak ruo men jej loi:

- 1) jet iien re bōd ilo aer kaje (meņe eņpool būrueir), kab
- 2) rej kajjioņ in katakin nejeir bwe ro nejeir ren eņman ilo iien ioon laļ in wōt.

Anij ej oktak. Ñe Ej kajeik kōj, e jimwe An kajeik kōj aolep iien. Im e jab ñan tōre in wōt; ej ñan jipaņ kōj ñan indeeo.

Ro ri Hibru, ro ar je bok in ñan er, raar ioon elōņ jorrāān ilo aer mour, im ri jeje in ear kōņaan katakin er unin.

Ñe jej kile bwe Anij ej kajeik im katakin kōj bwe jen eņmanļok, ej kaenōmman kōj bwe je jeļā bwe jej nejin wōt.

1. Kaje ej kaņool bwe jej nejin Anij.

A. Mōkta, ejab aolep ro nejin. Hibru 12:8 “kom jab ro nejin”

Melelein, ewor jet im re jab nejin Anij. Ejab aolep nejin Anij ke? Jaab.

1) Ekkar ñan Jon 1:12, jej erom nejin Anij. Eļañņe kwōj erom juon men, innām kwar jab men eo mokta. Jen ba bwe juon ri Korea ej erom juon citizen in Majōl. Kōn ad ba bwe ej erom juon citizen, melelein ear jab juon citizen mokta. Ñe je lotak ilo laļ in, je jab nejin Anij, ak je maroñ erom nejin Anij.

2) Elōñ eoon rej ba ejab aolep nejin Anij.

Jn. 8:44 “Koṃ jān jememi tepiļ eo, im mōm ko an jememi koṃ kōṇaan kōṃanṃani...”

1 Jn. 3:10 “Ro nejin Anij, im ro nejin tepiļ, rej alikkar ilo men in: ...”

Matu 13:38 “Laļ e jikin kallip: ine eṃṃan ro nejin aelōñ in lañ: a tãō ko ro nejin eo ri nana.”

2 Kor. 6:18 “... im koṃ naaj ro nejiō ṃaan im kōrã, Irooj Eutiejtata ej ba.”

Rom 8:14 “Bwe ro otemjej Jetōb òn Anij ej tōl er, er ro nejin Anij.”

Jerbal 13:10 “Im ba, ‘O kwō obrak kōn ṃon otemjej im nana otemjej, nejin tepiļ...”

1 Jon 3:12 “Jab äinwōt Kein eo an ri nana eo im ar urōte jāten. ...”

Ewi wāween erom juon nejin Anij? Jijej ear ba ñan Nikodimōs ilo Jon 3:15,16 bwe juon arnej ej bar lotak (erom nejin Anij) kōn an tōmak ilo Jijej. Men in melelein tōmak Naan ko an Jijej: bwe jej ri jerōwiwi im bane kowānōk kōj im bwe bōtōktōken Jijej wōt e maroñ karreoik kōj.

B. Ñe juon nejin Anij ej jerōwiwi, Anij ej kajeik e. 12:6

E jab jako an lōmōor, bwe men in enaaj kar melelein bwe ejako an nejin Anij – ear bar erom nejin tepiļ. Ñe eṃōj an juon erom nejin Anij, ej nejin ñan indeeo.

Jej nejin wõt ñe jej bar jerowwiwi. Ñe jab, E ban kar wor unin kaje. Lale Hibru 12:8. Kwōj ke kajeik nejōm ñe ejab bōd? Jaab. Ñe e ej bōd wõt. Anij ej kajeik kōj, nejin, ñe jej bōd.

Ñan kaṃool men in kōn jet waan joñak, lale 1 Korint 3:1-5. Paul ej ba bwe rej Kūrjin ke? Aet, bwe ej ba rej jaten, im rej āinwõt niñniñ ilo Kūrai. Ak elōñ aer jerowwiwi ke? Aet, ak rej Kūrjin wõt ekkar ñan an Paul ba.

**Ke emōj ad erom
nejin Anij, e jab
jako ad nejin.**

Ilo 1 Korint 11:28-30, Paul ej kōnono kōn jet Kūrjin ro ear jab jimwe aer bōk kwōjkwōj an Irooj. Kōn men in, Anij ear ṃan er. (Ej ba re kiki. Elōñ iien Baibōl ej ba bwe ñe juon Kūrjin e mej, ej kiki). Raar Kūrjin wõt, ak elōñ aer jerowwiwi, im Anij ear kajeik er. Ilo Kallimur Mokta, jej lo bwe Kiñ David ear bōd elōñ katen, ak Anij ear jab joļok e.

Eita? Anij emaroñ kadeļoñ juon nejin eo ej jerowwiwi ilo lañ? Ekwe, ilo juon wāween, ejjeļok ruōd kōn ad jerowwiwi kōn an Kūrjin bōk kaje eo. Ilo an Anij lo kōj ke Ej āinwõt juon Ri Ekajet, E jab lo jerowwiwi ko ad. Jej pād ilo wānōk an Kūrai. Emōj jeorļok aolep jerowwiwi ko ad Baibōl ej ba. Ak ilo an Anij lo kōj āinwõt Jemad, E jeļā kōn jerowwiwi ko ad, im Enaaj kajeik kōj eļaññe je jab joļok ad bōd Ippān.

Ak jet rej ba ejako ad lomoor kōn jet wõt jerowwiwi. Āinwõt rej ba enaaj jako aṃ lomoor eļaññe kwōj ļōñ, kadek, ak kabaatat. Ewi men in ilo Baibōl? Aolep jerowwiwi rej joñan wõt juon ilo aer maroñ in liaakļok kōj. Kab, Jijej ear ba bwe eļaññe juon ṃōṃaan ej kalimjek juon kōrā im mejkaie ilo būruen, emōj an ļōñ ippān.

2. Kaje ej kokwōjarjar kōj. Kōttōpar an Anij ej bwe En kokwōjarjarļok kōj. 12:10,11

A. Kadkadin kaje in. 12:5

Ewor jilu naan kōn kaje ilo 5 im 6 eoon. Jej lale naan kein:

1) “Kaje”

Naan in ej waļok 8 alen ilo eoon kein. Naan in ej kōnono kōn aolep men ñan ña wāween mour: katakin jeļā kuņaan (bwe en juon armej e tiljek, juj, kamanwa, yokwe, meanwōd...) im kajeik e (deñdeñ). Kōn men in, ej katakin, kaje, im kameļeļe. Ej jabdewōt men (ilo jimwe) bwe en eņman an mour im jimwe. Āindein an Anij kōmman ipped. Āinwōt ilo men in: I kōņaan bwe nejiō en koutiej ro rūtto jān e. Kōn men in ij ba ñan e bwe ñe juon rūtto ej kōnono ippān, en reiļok ñan e im uwaak. Eļañne e jab, ij bambam e im bar kōnono ippān kake.

Anij e kōņaan bwe jen jab yokwe men ko an laļ in. Ej katakin kōj ilo Naan, ak eļañne jej yokwe wōt laļ in, Emaroñ bōkļok men kan jān kōj kōn kijeek (e maroñ bwil mweo), koqt, ak ilo bar jet wāween. Ak E maroñ letok nañinmej ak kauwōtata bwe jen lo dik tokjān an men kan.

2) Eņok

Meļeļin kajimwe bwe en alikkar bōd. Raar kajerbal naan in ke Jon Peptaj ear eņok Herod ilo Luk 3. Im ilo Jon 16:8, Jetōb Kwōjajar ej ña ruōn (ejja naan in wōt) laļ kōn jerowiwī, wānōk, im ekajet. Ej kōnono im kaalikkar ruōn.

Āinwōt ñe nejōm ej kōnak nuknuk ñan jikuul im ejañin ļap meram im kwōj ba ‘ettoon jiñlij ne,’ im ej ba e jab, im kwōj ba ej, innām kwōj bōke ñan meram bwe kwōn kaṃool e. Āindein Anij ej kaalikkar ad bōd. Ak e jab aolep iien kōn ainikien. Im armej e maroñ kijeļok kōn men eo. Anij ej kaalikkar ad bōd kōn An kajerbal Naan kab bōklikōt im kapellok mejōd ñan men in. Im je jeļā bwe jet iien jej bar kōmmane im bar kōmmane. Ak jen jab kijeļok ak ebeer; jen keememej bwe eņman men in.

3) Deñļoke. (12:6)

Raar kajerbal naan in ke raar kōnono kōn iien eo ke raar deñļoke Jijej. Emelelein letok metak, jorrāān bwe jen kōņaan oktak. Anij, ñe e jab tōprak An katakin kōj wōt, im jej bōt wōt, Ej deñļoke kōj. Ej letok nañinmej, matōrtōr, kajirere, jeramōl, ak mej an juon jej yokwe (Anij e jab kajeik kōj kōn aolepen men kein aolep iien – keememej Job).

Elōñ wāween an Anij űa wāween ad mour. E kōņaan bwe jen jab pād wōt ajri. Emman ke ippam ñe juon rūtto ej mantin ajri – e llu ñe e jab bōk kōņaan ko an, ñe ej lōmņak kōn e make, ñe e mōkaj in ebeer ñe juon men e pen? Kwō jeļā ke, bwe enaaj pen mour in Kūrjin? Anij e maroñ kaalikkar ñan eok bwe eļap am lōke am make mālōtlōt im maroñ, ak eļap am yokwe men ko an laļ in, ak e jab bwe am katakin baamle ne am, ak eļap am mijak armej.

Jorrāān eo ad:

1) Jemaroñ jab lōmņak kōn kaje eo – kajekdoņon e im jab katak jān e. Emman ke ñe nejōm e jab katak jān am katakin im kajeik e? Jaab.

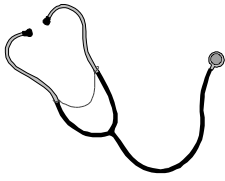
2) Jemaroñ ebeer ak kijeļok. Je maroñ lōmņak “ejjeļok tokjān aō bar kajjioñ.” Elōñ raar jorrāān jān kōj - lōmņak kōn jet ian armej ilo Hibru 11. Ilo raan kein rej man elōñ Kūrjin ilo Saudi Arabia im China.

Ro ri Hibru, elōñ jorrāān ilo aer mour kōn aer ļoor Kūraiļ. Lale ta eo ej ba ilo 10:32-35. Im e maroñ pen am mour. Anij, ilo An mālōtlōt, Ej likūt im kōtļok men kein. Kwōn jeļā, bwe re jab ñan kōkkure eok, ak rej ñan kakōmņanmanļok eok.

B. Kōttōpar an kaje in.

1) Ej kein kaņpool bwe Anij ej yokwe kōj. Ñe elōñ jorrāān im apañ ilo ad mour, e jab kōn an Anij meļokļok kōj. E jeļā kōn aolep sparo im aolep iju ko ilañ. Im e jab kōn An mōjņo, bwe kajoor otemjej An. Im e jab kōn An dike kōj ak kōņaan bwe en pen mour. Ej kōn An yokwe kōj.

Yokwe emool e jab likūt bwe juon en wanmaanłok ilo ial e bōd. Ñe kwōj lo juon armej etal ilo ial im ej bwebwenato im jab lo juon wa itok, kwōj lamōj im ba “Lale wa ne,” bwe kwō jab kōṅaan bwe en jorrāān.

Ñe kwō jeļā bwe juon ej etal ñan juon taktō riab, kwōj ba, im ñe kwōj lo armej kōmman jet kein uno in Majōl me kwō jeļā enaaj kōkkure ānbwinneir im kōmman anilen, kwōj ba. Im ñe nejōm ej po ippān ro renana im ej kōmman jet manit nana, kwōj kauweik e.

2) Ej katakin kōj/ kokwōjarjar kōj. Jen jab illu ippān Anij ñe e pen mour. 12:9,10 Jaar jab illu ippān ro jemad – bōlen ajri re dik rellu jet iien, ak ñe je rūttołok jidik je jeļā ej kōn aer yokwe kōj (eļañne e jimwe aer kōmmane; jet, eļap manman im jab kwałok yokwe kōn naan ak kōmman ko aer). Innām, eļapłok Anij. Ro jemad, rej kajjioñ kajeik im kauweik kōj ilo emman, ak raar armej bajjek im jab jimwe aolep iien. Bōtab Anij, ejjełok An bōd. Ejeļā ta emman aolep iien. Je maroñ lōke E. Eñin unin e nana lotaan.

Armej ilo Ijpt rej aol im būromōj kōn an reba eo ibwijeplep, ak eļak baat dān ko, eļap jipañ bwidej. Ejjełok juon men ej wałok ilo am mour me Anij e jab kōtłoke im kajerbale ñan am emman. Armej ilo lał in, re jaje unin an wōtłok iju, unin makūt kūt lał, im men ko jet. Ak je maroñ aenōmman bwe je jeļā bwe men kein otemjej, Anij ej karōki.

Mejelein ke bwe ñe leo pāleōm ej kadek im kōkkure ainpot ko am ak tile nuknuk ko am bwe men in jān Irooj? Jaab. I jab ba bwe men kein jān Irooj, ak ij ba bwe Irooj ej kōtłok bwe ren wałok im Ej jerbale emman jān men kein otemjej.

Mool, je jab mōṅōṅō ñe jej pād ilo jorrāān, bōtab, ewor tokjān. Men eo wōt, tokjān in e jab ñan aolep, ak ñan “ro emōj kajeik er kake” (v. 11). Naan in ej juon naan kōn kakajoor; mejelein emōj exercise kake. Ro rej exercise bwe ren win ilo

ikkure ko rej katakin ānbwinneir im karmajjete er make.

Kwō metak ke? Kwōn jab inepata ak kanooj būromōj kake. Bwe eļāññe emōj aṃ lōke Kūraij bwe En aṃ Ri Lomōor, ej kein kaṃool bwe Anij ej yokwe eok im Ej kajjioñ kōṃṃanṃanļok aṃ mour. Jab kajekdoone, im jab kijeļok. Juon raan enaaj ṃōj katakin eok, im kwōnaaj rūtto.

6

Jumae ko

Emōj ke aṃ roñjake ñan juon armej kamelejeik juon men, im kwar jab mejele? Innām kwar kajjitōk, ak ear jab kōṇaan jipañ eok im kameleje. Ak bōlen armej eo ear kajjioñ in kameleje, ak kwar jab mejele wōt, im kwar jook in bar kajjitōk? Ewor juon ṃōttā eo ej juon rū kaki kōn physics ilo college. Eḷap an mālōtlōt. Jet iien ej kajjioñ in kamelejeik eō kōn juon men, ak meñe ej kōnono tok, I jab mejele wōt.

Anij e kōṇaan bwe jen mejele An in Naan. E jab kōṇaan bwe jen kajerbal Baibōḷ āinwōt kein karwaan. Ejjeḷok tokjān eḷaññe je jab mejele im ḷoor e. Anij e kōṇaan bwe armej ren mejele bwe Ej kōjparok ro doon. Kōn men in, jenaaj lale jet kajjitōk me armej rej kwaḷok i.

Mokta, jen āliji men ko emōj ba:

Anij ej kōjparok ro doon (e jab jako ad ḷomṃor) kōnke:

1. Anij ej pepe in kāālōt ro rej bōk ḷomṃor.
2. Ej jeral an Jijej eo ej ḷomṃoren kōj – jab jeral ko ad.
3. Elōñ maroñ an Anij ñan kōjparok kōj.
4. Anij ej leḷok mour ekāāl ñan ro Ej ḷomṃoren er.
5. Anij ej kajeik ro nejin (E jab joḷok er).

Kiiō, jen lale jumae ko an armej ro re jab errā ippān katak in:

1. “Innām enaaj nana an armej mour, bwe re jeḷā re maroñ jerōwiwi im e ban jako aer ḷomṃor.”

Ro rej ba men in re jab lo un ko #4 im #5 ilōñ. Anij ej letok *mour ekāāl*.

1) Juon mool in Kūrjin e jab kōḡnaan āindein. Etke juon eo ej lōke Kūraiḡ ej lōke Kūraiḡ? Kōnke e būromōḡ kōn an jerōwiwi ḡae Anij im e kōḡnaan oktak. Innām enaaj mōḡḡḡ in roḡl ke? Juon armej e mour jān juon nañinmej e kapopo im nana, enaaj kōḡnaan roḡl im kajjioñ bar bōk nañinmej eo ke? Jaab! I jab ba bwe juon Kūrjin e ban mōḡḡḡ in kōmḡman jabdewōt jerōwiwi. Ej ilo kanniōk. Paul ear ba "... men eo ij kōḡdāte, men in ij kōmḡmane." (Rom 7:15b).

Ak, juon eo ej bōk lōmōḡ e ban kōḡnaan roḡl im jerōwiwi aolep iien. Eḡōḡ an Anij letok mour ekāāl im kōḡnaan ekāāl. Men ko ḡokta re ḡōtḡok. Im eḡañḡe ej jerōwiwi, Anij enaaj kajeik e. Anij e ban likūt bwe en wanḡmaanḡok wōt ilo jerōwiwi im ejjeḡok kaje. Eḡap An yokwe kōḡ, im kōn men in, E ban likūt kōḡ wōt.

Mool, e maroñ mōḡḡḡok būruōd. Ewi wāween? Kōn kareel kōn ḡweuiuk ko an laḡ in; kōn ad ḡōmḡnak bwe armej ren koutiej kōḡ; im, kōn ad ḡōmḡnak bwe ewor aō maroñ in kōmḡman ankil aō. O, jen lale bwe būruōd ren jab mōḡḡḡok.

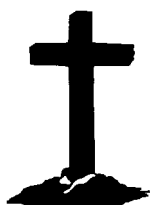
2) Ekkar ñan Rom 6:2 "jaar mej ñan jerōwiwi." Kab, Rom 6:6 ej ba, "eḡōḡ debwāāl ad armej e ḡor Ippān." Ta meḡeḡein? Je ban bar jerōwiwi ke? Jaab, ak meḡeḡein ewor juon oktak kiiō – kar ḡokta jaar jab mej im kiiō jej. Mej ñan jerōwiwi meḡeḡein ejjeḡok an kajoor iod kiiō. Jen ba ear wor juon ri kamakoko ilo iien eo jemaan. Ekar iumwin pein juon irooj im ear aikuj pokake, ak kiiō eḡōḡ kōtḡoke. Kiiō, e anemkwōḡ. Ej aikuj karijer ñan irooj eo an ḡokta ke? Jaab. Meñe e maroñ bar karijer ñan eo e kar irooj eo an, e jab juon men ej aikuj kōmḡmane. Kiiō, e maroñ ba "jaab" ñe ḡeo e kar irooj eo an ej ba bwe en kōmḡman juon men. Kiiō, kōn an Anij lōmōḡren kōḡ, je maroñ ba "jaab" ñan jerōwiwi.

Juon Kūrjin
e maroñ ba
"jaab"
ñan jerōwiwi.

Ewor juon bōd an jet: rej ḡōmḡnak kōn lōmōḡ ḡinwōt juon men armej rej kōmḡmane – ḡinwōt eḡañḡe juon ej bōk uno in metak. Ñe rej jerōwiwi, rej ḡōkaj in ukeḡok im etal wōt. Rej ḡōmḡnak bwe aer

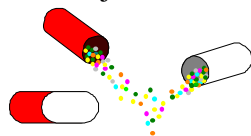
ba “joļok bōd” ej karreoik er. Ak ļomoor ej juon men Anij ej kōmmane. Mool, jej aikuj kōņaan oktak im lōke tokjān mej an Jijej, ak Anij eo ej letok maroņ in men kein. Kememej Jon 6:44 – eļāņņe Anij e jab ipertok juon, e jab maroņ iļok ñan Kūraiļ.

2. “Ak Anij e ban kadeļoņ jerowiwī ilo aelōņ eo An. Etke kwōj ba bwe juon eo eņōj an ukeļok, ak ej jerowiwī im mej mokta jān karreo, emaroņ mour ilaņ?”

1) Ewor ad Ri Jojomar. Lale mōk 1 Jon 2:1,2. Jon ej jejeļok ñan wōn? “Ro nejiō.” Kab ilo 2:12, ej ba, “eņōj jeorļok jerowiwī ko ami.” Ej jejeļok ñan Kūrjin. Im ñan er ej ba ta? “Eļāņņe jabdewōt armej ej jerowiwī, juon ad Ri Jojomaar ippān Jemed, Jijej Kūraiļ, Rū Wānōk: Im E kein medek kōn jerowiwī ko ad...” Eļāņņe jej jerowiwī, Jijej ej jutak im ba ‘aet, ear jerowiwī, ak eņōj Aō kōļļā kōn jerowiwī eo.’ Jijej ear mej mokta jān ad kar kōmman jabdewōt jerowiwī, ak mej eo An ear kōn aolep jerowiwī. Men eo wōt, e jab jejjet ñan juon maē iien ej kōņaan oktak im lōke.

Jen ba bwe juon ri mweiie ej wiaik uno in metak – juon bato ñan jabdewōt armej kajjojo ilo Laura. Eņōj wiaiki, im re pād kadede ilo mōn taktō eo an eklejia in ilo Laura. Ewor juon ñan kwe im juon ñan ña im juon ñan aolep. Rej kōjjeļā, ak jet re jab tōmak. Kōn aer jab tōmak, re jab etal im bōke. Eņōj wiaiki, im ej kattar er, ak ejeļok tokjān, bwe rejab itok im bōke. Mej eo an Jijej ej kōļļā oņean jerowiwī otemjej. Im ej kōļļā kōn jerowiwī otemjej an armej otemjej. Im ñan ro rej kōņaan oktak im lōke, rej bōk jurļok jerowiwī – kōn aolep jerowiwī ko aer: ko eņōj kōmmani im ko jaņin kōmmani.

2) Anij ej watōk wānōk ñan kōj. 2 Kor. 5:21 ej ba, “bwe jen erom wānōk in Anij ilo E.” Im Pilippai 3:9 ej ba, “Im waļok ilo E, ke ejab ippa wānōk eo aō, eo jān kien, a eo kōn lōke Kūraiļ, wānōk

eo jān Anij kōn tōmak.” Rom 5:1 ej ba, “Innām bwe emōj kowānōk kōj kōn tōmak, ewor aenōmman...”

Je jab ri jerōwiwi kiiō ilo juon wāween. Emōj watōk wānōk an Jijej ñan kōj. Ñe jej jerōwiwi, ilo an Anij pād āinwōt juon ri Ekajet, e jab loi; emōj kōmman keej eo im e jemlōk im emōj diwōjłok jān mōn ekajet eo. Ej lo wōt wānōk an Jijej. Ak ilo An pād āinwōt Jemad, E jeļā im E būromōj im Enaaj kajeik kōj eļañne je jab oktak.

3. “Ak Jemes 2 ej ba ñe ejjełok jermal, e mej aṃ tōmak.”

Aet, im ej ba “ñe ejjełok jermal;” e jab ba “ñe elōñ jermal ak jet jermal re nana.”

Jabdewōt armej eo ej jermal ñan Anij enaaj ke mour ilañ? E ban. Lale mōk armej ro raar jermal ñan Anij ilo etan Jijej ilo Mt. 7:19-22. Raar jab mour ilañ. Kab, Taitōs 3:5 ej ba, “Jab kōn jermal ko remman jaar kōmanmani, ak ilo An tūriamokake Ear lomōored...”

Armej re ban
mour ilañ kōn aer
jermal ñan Anij.

Ta melelein eoon kein ilo Jemes 2? Ej ba bwe eļañne ejjełok jermal emman ñan Anij ilo mour an juon armej, melelein e jañin mour ilo men in jetōb. E jañin bar ļotak. Kōnke eo ej bar ļotak ej kamool men in kōn jermal ko an. Juon wōjke e mour ej kwałok leen.

Jemes 2:18 ej ba bwe jej kwałok ad tōmak kōn jermal ko ad. Je jab erom ri tōmak kōn jermal ko ad. Tōmak ej itok mokta. Lale waan joñak eo kōn Ebream ilo jebta in. Ebream ear wānōk kōn ta? Kōn tōmak. Āindein an ba ilo Jemes 2:23 im Jenesis 3:15 im Rom 4:3. An Ebream pokake Anij im katok kake Aisak, ear wałok mokta jān ke ālikin an Anij kowānōk e? Ālikin! Ejjełok jermal Ebream ear kōmmane mokta! Kwōn read Jenesis 12-15. Ak an kar pokake im katok kake Aisak (Jemes 2:21) ear kamool bwe emōj an erom juon nejin anij – emōj kowānōk e. Naan in “kowānōk” ilo

2:21 im 2:24,25 en kar ukok im ba “kaṃool.” Āindein aer kar ukok naan eo ilo 1 Tim. 3:16. Ro raar ukok Baibōļ in (Baibōļ kilmej, ukok eo ṃokta), raar jeļā bwe naan eo ilo kajin Grik ewor ruo meļeļein. Jet iien ej meļeļein kowānōk im jet iien kaṃool.

Jemes ej kōnono kōn kain armej eo ej ļōmṃak enaaj mour kōn an tōmak ilo Anij (2:19) im ba kōn tien wōt bwe e juon Kūrjin. Eļāñņe ko kōṇaan bar katak kōn Jemes 2, kwōn kajjitōk ippem kōn bok eo im etan *Emej tōmak ñāāt?* Ejjeļok oṇean bok eo.

Im jermal rōt Jemes ej kōnono kake me rej kaṃool ad tōmak? Jen jab ekajet āinwōt ro ri laļ in. Ro ri laļ in rej ba kein kaṃool bwe kwe Kūrjin rej men kein: jar ilo Jabōt, leļok jāān, joļok kadek im kabaatat. Ak jabdewōt armej e maroñ kōṃṃan men kein! Mool, reṃṃan, ak re jab kein kaṃool bwe eṃōj an juon bar ļotak. Jermal e ṃool ej jān būrueir = kamanwa, lejokmen, jatōr, yokwe ñan ro re jab yokwe kōj, meanwōd ippān ro re nana, ṃool ñe ejab jipañ kōj, tiljek ñe e pidodoļok lazy. Lale leen Jetōb ilo Galetia 5:22, 23. Ewor ke kein kaṃool ilo aṃ mour bwe kwe juon nejin Anij? Kwōn jab lōke aṃ jar im jitļok im jabawōt!

JEMĻOKIN

Jej lo bwe Anij ej kōjparok ro doon. Ak ewor kauwōtata bwe juon nejin Anij enaaj jekpen im jab mijak in jerōwiwi kōn an jeļā bwe Anij enaaj joļok an bōd im e ban jako an Kūrjin. Ļōmṃak rōt in ej itok jān an bōd ļōmṃak kōn Anij. Mool, juon eo nejin Anij e maroñ etal likļok im ṃōļo ļok ilo an yokwe Anij im mour āinwōt ro ri laļ in. Im ñe āindein, ṃool, Anij e ban joļok e. Ak Anij enaaj kajeik e, im juon raan enaaj aļok kōn ṃanit ko an. Enaaj dikļok an jinōkjeej ilaņ, im e ban jeļā aolep jeraaṃṃan jān Anij kiiō.

Elōñ armej rej ba, “ñe eṃṃan aō jermal, inaaaj mour ilaņ.” Im rej ļōmṃak bwe eļāñņe rej jerōwiwi im mej ṃokta jān aer kwaļok e, reban mour ilaņ. Etke rej tōmak men in? Kōnke āindein an jet rū kaki katakin er jān etto.

Ekabūromōjṃōj, ak ro im āindein aer tōmak rejab ṃool in nejin Anij. Bwe? Kōnke rej lōke tokjān jermal ko aer. Rej kobaik

aer jermal ippān lōke jermal an Jijej. Paul ej ba ilo Rom 9:31,32 bwe unin an Israel jab tōpar wānōk eo an Anij ej kōnke “rar jab pukōt e kōn tōmak, a āinwōt kōn jermal ko.”

Rom 3:28 ej ba,

Innām jej jōmḥak bwe kowānōk armej kōn tōmak, e jepel jān jermal ko.

Im Rom 4:5 ej ba,

A ñan eo e jab jermal, a ej lōke Eo ej kowānōk ri jerōwiwi, watōk an tōmak āinwōt wānōk.

Kwōn jouj im tur būruōm. Ta eo kwōj lōke? Jermal ko aṃ koba ippān jermal an Jijej ke, ak jermal an Jijej wōt?

Ejaññe e jab alikkar ippaṃ ejaññe eṃōj aṃ bar lotak, innām kwōn pukōt Anij kiiō. Errā Ippān bwe kwe juon ri nana im ejjelōk juon men kwō maroñ kōmḥane in karreoik eok. Kab lōke E ke Ej ba bwe bōtōktōken Jijej Nejin ej karreo jān jerōwiwi otemjej!

Ejaññe kwō jeļā bwe eṃōj jeorlōk jerōwiwi ko aṃ, innām kwōn kamḥoolol Anij. E, ilo An jouj, Ear tūriamokake eok ke kwar ri kōjdāt ... im kiiō Ej kōjparok eok! Je ban nōbar kōj; jenaaj nōbar E! Kab, kwōj jermal ñan Anij. Ñe juon armej ej lewōj juon men in lewōj e kanooj aorōk im eļap aṃ kar aikuji, kwō ṃōṃōṃō, im ko kōṇaan jipañ armej eo bwe kwōn kwaļok aṃ kamḥoolol. Anij ej kōjparok kōj. Ak keememej bwe ear ļap oṇean ñan E bwe En lōmḡoren kōj – mour an Jijej. Ear leļok an mour kōn kōj, jen leļok ad mour ñan E.

© David Utter, 1999
Laura Baptist Church
PO Box 1073
Majuro, MH 96960